

KAPITTEL EN

Fremtiden

FREDAG 15. JULI 1988

Rankeillor Street, Edinburgh

«Jeg tror det viktigste er å gjøre noe som betyr noe,» sa hun. «Noe som virkelig kan forandre ting.»

«Hva da, 'forandre verden', liksom?»

«Ikke hele verden. Bare deler av den, den som er rundt deg.»

De lå der helt tause i den smale senga, med armer og bein viklet i hverandre, så begynte de å le med lave morgenstemmer. «Utrolig at jeg sa det der,» stønnet hun. «Hørtes det litt klissete ut, eller?»

«Litt, kanskje.»

«Jeg prøver å inspirere deg! Jeg prøver å rense den skitne sjelen din så du er klar for nye store opplevelser.» Hun vendte ansiktet mot ham. «Ikke at du trenger det. Jeg går ut fra at du har planene klare. Ellers takk, liksom. Du har sikkert et flytskjema eller noe liggende et sted.»

«Neppe.»

«Og hva skal du gjøre da? Hva er planen?»

«Nja, foreldrene mine kommer og henter tingene mine her, tar dem med seg hjem, så skal jeg bo i leiligheten deres i London et par dager, besøke noen venner. Så er det Frankrike ...»

«Kjempefint ...»

«Og så Kina, kanskje, sjekke hva det er for slags land, og så India, kanskje, reise rundt litt der ...»

«*Reise*,» sukket hun. «Så forutsigbart.»

«Er det noe galt i å reise?»

«Litt som å rømme fra virkeligheten.»

«Jeg synes virkeligheten er overvurdert,» sa han i håp om at det ville lyde dypt og sjarmerende.

Hun snøftet. «Sikkert fint, det, for dem som har råd. Hvorfor sier du ikke bare at du skal på ferie i to år? Det er jo det du skal.»

«Fordi man utvider horisonten ved å reise,» sa han mens han løftet seg opp på albuen og kysset henne.

«Tja, jeg tror du har vid nok horisont som det er,» sa hun og vendte ansiktet bort, «i hvert fall for øyeblikket.» De la seg til rette på puta igjen. «Jeg mente ikke å spørre hva du skulle gjøre neste måned, altså, jeg mente i fremtiden, når du er ... jeg vet ikke ...» Hun tidde, som om hun lirket fram en eller annen genial idé, som en femte dimensjon. «... Når du er *førti* eller noe. Hvem vil du være når du er *førti*?»

«*Førti*?» Det virket som han også hadde problemer med tanken. «Vet ikke. Får jeg lov til å si 'rik'?»

«Er bare så ... så overfladisk.»

«Okei, da, 'berømt'.» Han presset nesa mot halsen hennes. «Litt makabert, dette her, er det ikke?»

«Det er ikke makabert, det er ... spennende.»

«'Spennende!」 Han hermet etter henne nå, etter den myke Yorkshire-dialekten, så hun skulle føle seg dum. Hun opplevde det ofte, overklassegutter som hermet etter henne, som om det var rart og sjelden å ha en dialekt, og det var ikke første gang hun følte en beroligende motvilje mot ham. Hun ålte seg unna og presset ryggen mot den kalde veggen.

«Ja, spennende. Det er meningen at vi skal føle spenning, er det ikke? Alle de mulighetene som fins der ute. Det er som rektor sa: 'Dørene står der på vidt gap ...'»

«Navnene deres vil stå i morgendagens aviser ...»

«Ikke så *veldig* sannsynlig.»

«Men, føler du spenning, da?»

«Jeg? Å nei, jeg prater bare tull.»

«Jeg også. Herregud ...» Han snudde seg plutselig og strakte seg etter sigarettene som lå på gulvet ved siden av senga, som om han måtte roe seg ned. «Førti år. Førti. Fy faen.»

Hun smilte av engstelsen hans og bestemte seg for å gjøre det enda verre for ham. «Hva kommer du til å gjøre når du er førti da?»

Han så tankefull ut da han tente sigaretten. «Saken er den, Em ...»

«'Em'? Hvem er 'Em'?»

«Har hørt at mange kaller deg Em.»

«Ja da, *vennene* mine kaller meg Em.»

«Kan ikke jeg få kalle deg Em, da?»

«Okei, da, *Dex*.»

«Jeg har tenkt litt på det der med å bli 'gammel', og jeg har bestemt meg for å være akkurat den samme som jeg er nå.»

Dexter Mayhew. Hun myste opp på ham gjennom panneluggen, og så ham lene seg mot hodegjerdet med det simple vinylstoffet med knapper, og selv uten briller forsto hun hvorfor han ønsket å forbli den han var i dag. Med lukkede øyne, og med sigaretten som klistret seg slapt til underleppa og morgenlyset som varmet den ene siden av ansiktet gjennom det røde gardinstoffet, så han ut som han poserte for fotografen. Emma Morley mente «vakker» var et dumt ord fra 1800-tallet, men det fantes faktisk ikke noe annet ord som kunne beskrive ham, bortsett fra «kjekk». Han hadde et sånt ansikt der man kan skimte knoklene under ansiktshuden, som om til og med den nakne hodeskallen hans var pen. Flott nese, litt blank, og mørke ringer under øynene som nesten så blodsprengte ut etter all røykingen og lange kvelder med klespoker, der han valgte å tape for jenter fra Bedales School. Det var noe katteaktig over ham: fine øyenbryn, trutaktig munn som nesten gjorde at han så litt forlegen ut, og lepper som var

en anelse for mørke og fyldige, men tørre og ru nå, og spettet med bulgarsk rødvin. Heldigvis var han stygg på håret, kort bak og på sidene, men med en fæl liten lokk foran. Uansett hvilken hårgelé han brukte, hjalp den ikke, og nå så lokken frekk og fjollete ut, som en latterlig, liten hatt.

Han blåste røyken ut gjennom nesa, fremdeles med lukkede øyne. Han visste tydeligvis at han ble iaktatt, for han la en hånd under armhulen, slik at brystmuskulaturen og bicepsen bulte ut. Hvor kom de musklene fra? I hvert fall ikke fra noen treningsvirksomhet, såfremt nakenbading og biljardspilling ikke talte som trening. Det var antagelig bare arvelig, på lik linje med aksjene og verdipapirene og de stilige møblene. Vakker, da, eller kjekk, i den spraglete boksershortsen trukket ned til hoftebeina, merkelig nok her hos henne i enkeltsenga i den bitte lille hybelen hun leide etter å ha gått på college i snart fire år. «Vakker!» Hva er det du innbiller deg, Jane Eyre? Bli voksen. Vær fornuftig. Du må ikke bli overivrig nå.

Hun nappet sigaretten fra munnen hans. «Jeg kan se deg for meg som førtiåring,» sa hun med et snev av ondskap i stemmen. «Jeg kan se det for meg her og nå.»

Han smilte uten å åpne øynene. «Få høre, da.»

«Okei ...» Hun rettet på sengetøyet, stappet dyna under armhulene. «Du kjører en sånn sportsbil uten tak, i Kensington eller Chelsea eller deromkring, og det fantastiske er at bilen går helt lydløst, for alle bilene kommer til å være stillegående i, ja, jeg vet ikke, – 2006?»

Han knep øynene sammen mens han regnet. «2004 ...»

«Og bilen flyr bortover King's Road femten centimeter over bakken, og under skinnrattet har du en liten ølmage som ser ut som en liten pute og så har du på deg sånne hansker som er åpne oppå håndbaken og du har tynt hår og ingen hake. Du er en stor mann i en liten bil, med hud som en marinert kalkun ...»

«Kanskje vi kunne snakke om noe annet?»

«Og ved siden av deg sitter det en kvinne med solbriller, hun er din

tredje, nei, fjerde kone, veldig vakker, modell, nei, *tidligere* modell, 23 år, du møtte henne oppå et bilpanser på en bilutstilling eller noe sånt, i Nice, og hun er et syn og dum som et brød ...»

«Høres fint ut. Unger?»

«Ingen unger, tre skilsmisser, bare, og det er en fredag i juli og dere er på vei til et hus på landet og i det bitte lille bagasjerommet i sportsbilen ligger det tenniseracketer og krocketkøller og en kurv full av god vin og sørafrikanske druer og stakkars små vaktler og aspargeser og vinden tar tak i det tynne håret ditt og du er ekstremt lykkelig og kone nummer tre, fire, eller hva det nå er smiler til deg med cirka to hundre skinnende hvite tenner og du smiler tilbake og prøver å ikke tenke på at dere ikke har noe, overhodet ingenting, å snakke om.»

Plutselig tidde hun. Du høres helt forrykt ut, sa hun til seg selv. Du må ikke høres forrykt ut. «Hvis det er noen trøst, vil vi for lengst ha fått en atombombe i huet, hele bunten!» sa hun muntert, men han så fremdeles morsk ut.

«Kanskje jeg skulle stikke, da. Siden jeg er så overfladisk og korrump ...»

«Nei, ikke gå,» sa hun, litt for fort. «Klokka er fire.»

Han skjøv seg opp, til ansiktet var bare noen centimeter fra hennes. «Jeg skjønner ikke hvorfor du har så stygge tanker om meg, du kjenner meg jo ikke så veldig godt.»

«Jeg kjenner typen.»

«Typen?»

«Jeg har lagt merke til dere, henger rundt språkfakultetet og breker, sprader rundt i smoking ...»

«Jeg har ikke smoking. Og jeg spra...»

«Seiler rundt på Middelhavet i lange ferier, gidameg, altså ...»

«Hvis jeg er så fæl ...» Hånden hans lå på hofta hennes nå.

«... det er du.»

«... hvorfor ligger du med meg da?» Hånden hans lå på den varme, myke innsiden av låret hennes.

«Jeg tror egentlig ikke vi har ligget sammen ennå, har vi det?»

«Det kommer an på.» Han lente seg over henne og kysset henne. «Er vel et definisjonsspørsmål.» Hånden hans lå på korsryggen hennes nå, beinet stukket innimellom hennes.

«Eh, forresten,» mumlet hun med munnen mot hans.

«Ja?» Han kjente at beinet hennes viklet seg rundt hans og trakk ham nærmere.

«Du skulle ha pusset tennene.»

«Hadde ikke gjort noe om du gjorde det heller.»

«Det er skikkelig ille,» lo hun. «Du smaker vin og røyk.»

«Så fint, da. Det gjør du også.»

Hun vred hodet bort og avbrøt kyssingen. «Gjør jeg?»

«Det gjør ikke meg noe. Jeg liker vin og røyk.»

«Straks tilbake.» Hun rev dyna til side og klatret over ham.

«Hvor skal du?» Han la hånden på den nakne ryggen hennes.

«På dass, bare,» sa hun og snappet med seg brillene som lå oppå stabelen med bøker ved siden av senga: store, svarte hornbriller, helsevesenets standardutgave.

«Dass', 'dass' ... beklager, skjønner ikke helt ...»

Hun sto der med ryggen til ham med ene armen over brystet. «Ikke gå noe sted,» sa hun og subbet ut av rommet, mens hun heftet to fingre under nederste trusekant for å dra den litt lenger ned. «Og ikke noe tukling mens jeg er borte.»

Han blåste røyken ut gjennom nesa og skjøv seg lenger opp i senga, så seg rundt i det sjuskete rommet og var overbevist om at det hang et fotografi av Nelson Mandela et sted blant alle kunstpostkortene og plakatene fra sinte teaterstykker, som om han var selveste drømmekjæresten. I løpet av de siste fire årene hadde han sett mange sånne rom som dette, de lå spredt rundt i byen som om de var åsted for forbrytelser, rom der en Nina Simone-plate aldri var lenger enn et par meter unna, og selv om han så å si aldri hadde vært inne på samme rom mer enn én gang, var det altfor velkjent. Ubrente nattlamper og trøstesløse

potteplanter, lukten av vaskemiddel fra billige laken som ikke passet til senga. Hun hadde også en sånn typisk jentekunstnerisk lidenskap for fotokollasjer med bilder av studievenner og familiemedlemmer iblandet plakater av Chagall, Vermeer, Kandinsky, Che Guevara, Woody Allen og Samuel Beckett. Ingenting var nøytralt, alt avslørte en eller annen troskap eller holdning. Rommet var et manifest, og Dexter sukket da det gikk opp for ham at ordet «bourgeois» sikkert var et skjellsord for henne. Han skjønnte at «fascist» hadde negative assosiasjoner, men han likte «bourgeois» og alt det innebar. Trygghet, reiser, god mat, dannelse, ambisjoner. Hva var det egentlig han måtte beklage?

Han så på at røyken buktet seg ut gjennom munnen. Han lette etter et askebeger og fant en bok ved siden av senga. *Tilværelsens uutholdelige letthet*, bokryggen var rynkete på de «erotiske» stedene. Problemet med disse ekstremt individualistiske jentene var at de var helt like, alle sammen. En annen bok: *Mannen som forvekslet kona med en hatt*. Jævla tosk, tenkte han, overbevist om at han aldri ville finne på noe sånt.

I en alder av 23 hadde Dexter Mayhew ikke klarere forestillinger om fremtiden enn det Emma Morley hadde. Han håpet han ville lykkes, at foreldrene hans ville bli stolte av ham og at han ville ligge med mer enn én kvinne om gangen, men hvordan skulle han klare å forene alt dette? Han så gjerne at journalister skrev artikler om ham og håpet han ville ha en minneutstilling en gang, men han hadde ingen klare forestillinger om hva han skulle arbeide med. Han ønsket å leve livet fullt ut, men uten for mye krøll eller komplikasjoner. Han ønsket å leve på en sånn måte at om det plutselig ble tatt et bilde av ham, så var det et stilig bilde. Ting måtte se riktig ut. Være moro. Mye moro og ikke tristere enn strengt nødvendig.

Det var ikke rare planen, og han hadde allerede tråkket feil flere ganger. Denne kvelden ville for eksempel ikke ende helt godt: med tårer og besværlige telefonsamtaler og beskyldninger. Egentlig burde han komme seg bort herfra så fort som mulig, og han skottet bort på klærne han hadde slengt fra seg, som for å gjøre seg klar til å flykte.

Fra badet lød det advarende skrangling og lyder fra et gammelt toalett, og han skyndte seg å legge boka tilbake på plass og fant en liten, gul sennepsboks under senga som han åpnet og fikk bekreftet at jo da, der var kondomene og noen rester av en joint, som så ut som en liten muselort. Han fikk nytt håp ved tanken på mulighetene for sex og dop i en liten, gul boks, og bestemte seg for at han i hvert fall kunne bli litt lenger.

På badet tørket Emma Morley bort tannpastarester fra munnviken mens hun funderte over om dette var helt feil. Etter fire romantisk ufruktbare år lå hun endelig, endelig, i samme seng som en hun virkelig likte, hadde likt siden første gang hun så ham på en fest i 1984, og om noen timer ville han være borte. Antagelig for bestandig. Han kom neppe til å spørre om hun ville bli med ham til Kina, og dessuten boikottet hun Kina. Og han var jo ok, eller? Dexter Mayhew. Egentlig var hun ikke så sikker på om han var så veldig intelligent, og han var litt for fornøyd med seg selv, men han var populær og morsom og – ingen vits i å benekte det – veldig kjekk. Så hvorfor var hun så gretten og sarkastisk? Hvorfor kunne hun ikke bare ose av selvtilitt og more seg, sånn som de glatte, muntre jentene han var så mye sammen med? Hun la merke til morgenlyset som sivet inn gjennom det bitte lille baderomsvinduet. Måtehold. Hun laget en grimase mens hun bustet til det fæle håret med fingertuppene, så dro hun i snora til den gamle doen og gikk inn på rommet igjen.

Dexter lå i senga og så at hun dukket opp i døråpningen iført kappen og studentlua de måtte leie til eksamensseremonien, med ett bein heftet forførende rundt dørkarmen og det sammenrullede vitnemålet i den ene hånden. Hun myste over brillene og dro lua ned foran øynene. «Hva synes du?»

«Du kler den. Jeg liker lua sånn. Ta den av deg nå og kom og legg deg.»

«Ikke tale om. Kostet meg tretti pund, dette utstyret. Må jo få igjen noe for det.» Hun viklet kappen rundt seg som om den var en vampyrkappe. Dexter fikk tak i et hjørne av den, men hun slo ham med det sammenrullede vitnemålet før hun satte seg på sengekanten, tok av seg brillene og ristet av seg kappen. Han fikk et siste glimt av den nakne ryggen hennes og krumningen på brystet før det hele ble borte under en svart T-skjorte som forlangte umiddelbar ensidig atomnedrustning. Det var det, tenkte han. Ingenting var mindre pirrende enn en lang, svart T-skjorte med et politisk budskap på brystet, kanskje bortsett fra den plata av Tracy Chapman.

Han var litt resignert da han plukket vitnemålet hennes opp fra gulvet, dro av gummistrikken og kunngjorde «Bachelor med fordypning i engelsk og historie, beste karakter».

«Les og gråt, lille gutt.» Hun grep etter rullen. «Forsiktig med den der.»

«Skal du ramme den inn, eller?»

«Mamma og pappa skal lage tapet av den.» Hun rullet den stramt sammen og dunket i hver ende. «Laminerte dekkebrikker. Mamma skal få den tatovert over ryggen.»

«Hvor er foreldrene dine, forresten?»

«De holder til i naborommet.»

Han krympet seg. «Herregud, er det sant?»

Hun lo. «Nei da. De kjørte tilbake til Leeds. Pappa mener det bare er snobber som bor på hotell.» Rullen ble stukket under senga. «Flytt deg litt, da,» sa hun og dyttet ham bort til den kjølige siden av senga. Han laget plass til henne, mens han lot en arm gli litt klossete under skulderen hennes og kysset henne spekulativt på halsen. Hun snudde seg for å se på ham, trakk haka inn.

«Dex?»

«Hm.»

«Er det greit at vi bare koser?»

«Klart det. Hvis du vil,» sa han galant, selv om han egentlig aldri hadde skjønt poenget med å kose. Kosing var for grandtanter og teddybjørner. Han fikk krampe av kosing. Best å innse nederlaget nå og komme seg hjem så fort som mulig, men hun la hodet til rette på skulderen hans som om hun hørte hjemme der, og så ble de liggende slik en stund, urørlige og forlegne, før hun sa:

«Skjønner ikke at jeg brukte ordet 'kose'. Fy faen – *kose*. Beklager, altså.»

Han smilte. «D'er greit. Det var i hvert fall ikke *kjæle*.»

«*Kjæle* er ganske ille.»

«Eller *kjært egne*.»

«*Kjært egne* er fryktelig. Vi må love hverandre å aldri *kjært egne*,» sa hun og angret straks på at hun sa det. Hva da, sammen? Det virket lite sannsynlig. De tidde. De hadde snakket, og kysset, i over åtte timer, og de var begge utrolig slitne i kroppen nå på morgenkvisten. Svarttrosten sang i den overgrodde hagen bak huset.

«Jeg elsker den lyden,» mumlet han inn i håret hennes. «Svarttrosten om morgenen.»

«Jeg hater den. Får meg til å tro jeg har gjort noe jeg burde angre på.»

«Det er derfor jeg elsker den,» sa han og prøvde nok en gang å høres mystisk og sjarmerende ut. «Hva da, har du det?» la han til etter en stund.

«Hva?»

«Gjort noe du angre på?»

«Hva da, dette, mener du?» Hun klemte hånden hans. «Ja, jeg antar det. Vet ikke helt ennå. Du kan spørre meg igjen i morgen. Hvordan det, har du?»

Han presset munnen mot toppen av hodet hennes. «Klart jeg ikke har,» sa han og tenkte at *dette må ikke skje en gang til*.

Hun var fornøyd med svaret hans og la seg nærmere ham. «Vi burde sove litt.»

«Hvorfor det? Ingenting som skjer i morgen. Ingen deadliner, ingen jobbing ...»

«Bare resten av livet som ligger der foran oss,» sa hun søvnig, mens hun snuste inn den fantastiske varme, innestengte duften av ham og samtidig kjente et snev av engstelse ved tanken: selvstendig voksenliv. Hun følte seg ikke voksen. Hun var overhodet ikke klar. Det var som om brannalarmen hadde gått midt på natta og hun sto ute i gata med klærne under armen. Hva skulle hun gjøre hvis hun ikke lærte noe? Hvordan skulle hun få dagene til å gå? Hun hadde ingen anelse.

Knepet er å være tapper og modig, sa hun til seg selv, og gjøre noe som betyr noe. Ikke akkurat forandre verden, bare den verdenen som er rundt en. Gå ut med toppkarakteren i lomma og lidenskapen og den nye elektriske skrivemaskinen og arbeide hardt med ... et eller annet. Kanskje forandre livet til folk ved å lage kunst. Skrive vakkert. Pleie vennskap, være prinsippfast, leve lidenskapelig og fullt og helt. Oppleve nye ting. Elske og bli elsket hvis det er mulig. Spise fornuftig. Sånne ting.

Det var ikke rare livsfilosofien, og ikke akkurat en man kunne dele med andre, i hvert fall ikke med denne mannen, men det var sånn hun så på det. Og så langt hadde de første timene av et uavhengig voksenliv vært ganske fine. Når det ble morgen, etter en kopp te og en hodepinetablett, ville hun kanskje fatte mot nok til å spørre om han ville hoppe til køys med henne igjen. Da ville de være edru, begge to, og det ville ikke akkurat gjøre saken noe enklere, men kanskje hun ville sette pris på det. De få gangene hun hadde gått til sengs med en gutt, hadde hun alltid endt opp med enten å fnise eller å gråte, og det ville jo vært hyggelig å prøve noe midt imellom. Hun lurte på om det fortsatt var noen kondomer igjen i sennepsboksen. Ingen grunn til at det ikke skulle være det, de lå der sist hun sjekket: i februar 1987, Vince, en kjemiingeniør med mye hår på ryggen, han hadde snytt seg i putevaret hennes. Det var tider, det ...

Det begynte å lysne ute. Dexter så det rosa morgenlyset sive gjennom de tunge vintergardinene som hørte til hybelen. Han passet på

å ikke vekke henne og strakte ut armen, slapp sigarettstumpen i vinmugga og stirret i taket. Ikke lett å sove nå. Han ville i stedet tyde mønsteret i den grå stukkaturen til hun sov dypt, for så å snike seg ut og bort uten å vekke henne.

Hvis han dro nå, betydde selvsagt det at han aldri kom til å se henne igjen. Han lurte på om hun ville ha noe imot det og antok at hun ville det: De hadde som oftest det. Men ville han ha noe imot det? Han hadde klart seg utmerket godt uten henne i fire år. Han hadde trodd hun het Anna helt til i går kveld, men på festen hadde han likevel ikke klart å se på andre enn henne. Hvorfor hadde han ikke lagt merke til henne før nå? Han studerte ansiktet hennes mens hun sov.

Hun var pen, men det virket som det plaget henne. Det frekt røde håret var klippet i en nesten bevisst stygg frisyre, hadde sikkert klippet seg selv foran speilet, eller kanskje det var Tilly, eller hva hun nå het, som hadde gjort det, hun høye, store jenta hun bodde sammen med. Huden var gusten og en anelse pløsete og antydte at hun tilbrakte for mye tid på biblioteket eller på puben, og brillene fikk henne til å se ugleaktig og snerpete ut. Haka var myk og litt rund, men det var kanskje bare valpefett (eller kunne man ikke si «rund» og «valpefett» lenger, på samme måte som man ikke kunne si at brystene hennes var praktfulle, selv om det var sant, uten at hun ble veldig fornærmet?).

Blås i det, tilbake til ansiktet hennes. Hun var bitte litt blank ytterst på den lille, velformede nesa og hadde et dryss med ørsmå røde flekker på panna, men bortsett fra det var det ingen tvil om at ansiktet hennes ... ja, det var et underverk. Øynene hennes var lukket og han husket ikke helt fargen, bare at de var store og glade og humørfylte, som de to furene ved siden av den brede munnen, dype parenteser som ble dypere når hun smilte, som det virket som hun gjorde ofte. Glatte, rosamarmorerte kinn, puter som sikkert ble varme av berøring. Ikke leppestift, men myke, bringebærrøde lepper som var samlet når hun smilte, som om hun ikke ville vise tennene, som var litt for store i

munnen hennes, et ørlite hakk i den ene fortanna, alt dette ga en fornemmelse av at det var noe hun holdt igjen, latter eller en intelligent kommentar eller en fantastisk vits.

Hvis han dro nå, ville han antagelig aldri få se dette ansiktet igjen, kanskje bortsett fra på en eller annen fryktelig gjenforening om ti års tid. Hun ville sikkert være overvektig og skuffet og klage over at han stakk av uten å ha sagt ha det. Best å snike seg rolig ut, og ingen gjenforening. Komme seg videre, se fremover. Massevis av ansikter der ute.

Men idet han hadde bestemt seg, gled munnen hennes ut i et bredt smil og hun sa uten å åpne øynene:

«Så hva tror du, Dex?»

«Om hva, da, Em?»

«Om deg og meg. Tror du det er kjærlighet?» og hun lo lavt med leppene samlet.

«Bare sov, du.»

«Ikke glan sånn på meg, da.» Hun åpnet øynene, blå og grønne, glade og kloke. «Hva skjer i morgen?» mumlet hun.

«I dag, mener du?»

«I dag. Denne strålende, ubrukte dagen som ligger der foran oss.»

«Det er fredag. Fredag hele dagen. Sankt Svithuns dag, faktisk.»

«Hva er det for noe?»

«Tradisjon. Hvis det regner i dag, vil det regne de neste førti dagene eller hele sommeren eller noe sånt.»

Hun rynket panna. «Det skjønner jeg ikke.»

«Ikke meningen heller, det. Det er overtro.»

«Regne hvor da? Det regner jo alltid et eller annet sted.»

«På graven til Sankt Svithun. Han ligger begravet utenfor Winchester-katedralen.»

«Hvorfor vet du alt dette?»

«Jeg gikk på skole der.»

«Å, gidameg,» mumlet hun ned i puta.

«Hvis på Sankt Svithuns dag det regne vil / Må da-da-da-da-da-da
gå til.»

«Det var et vakkert dikt.»

«Nja, det er en omskrivning.»

Hun lo igjen, så løftet hun hodet søvnig. «Men Dex?»

«Ja, Em?»

«Hvis det ikke regner i dag?»

«Mm-mm?»

«Hva skal du gjøre da?»

Si at du er opptatt.

«Ikke noe særlig,» sa han.

«Skal vi gjøre noe sammen da? Du og jeg, liksom?»

Vent til hun har sovnet, så kan du snike deg ut.

«Ja da. Greit, det,» sa han. «Vi kan finne på noe.»

Hun lot hodet falle ned på puta igjen. «Splitter ny dag,» mumlet hun.

KAPITTEL TO

Tilbake til livet

LØRDAG 15. JULI 1989

Wolverhampton og Roma

Jentegarderoben

Stoke Park Comprehensive School

Wolverhampton

15. juli 1989

Ciao, Bella!

Hvordan går det med deg? Og hvordan er det i Roma? Den evige stad er vel og bra, men jeg har vært her i Wolverhampton i to dager nå, og for meg har det vært som en evighet (selv om jeg kan avsløre at Pizza Hut-restauranten her i byen er fortreffelig, rett og slett fortreffelig).

Siden sist vi var sammen, har jeg sagt ja til den jobben jeg fortalte deg om, i Sledgehammer Teaterkooperativ, og vi har planlagt, øvd og turnert med «Grusom Last» i fire måneder nå. Det er en kulturrådsfinansiert forestilling om slavehandelen, fortalt ved hjelp av historie, folkeviser og en del ganske sjokkerende mimescener. Jeg har lagt ved en dårlig kopi av brosjyren så du kan se hvilken flott oppsetning dette er.

Grusom Last er et TUU-stykke (det betyr Teater Under Utdanning),

er rettet mot 11–13-åringene og formidler det provoserende standpunktet at slaveriet ikke var noe bra. Jeg spiller Lydia, som er, eh, vel, ja, faktisk, HOVEDROLLEN, den bortskjemte og forfengelige datteren til den slemme sir Obadiah Grimm (skjønner du ut fra navnet hans at han ikke er så veldig hyggelig?), og da vi øvde inn den sterkeste scenen i stykket, innså jeg at alle de pene tingene mine, alle kjolene mine (dvs. kjolen) og smykkene (ditto) er kjøpt med mine medmenneskers blod (snufs, snufs) og jeg føler meg skitten (stirrer på hender som om jeg SER BLODET), skitten i SJEEEEEELEN. Det er veldig sterke saker, men i går ble stykket spolert av noen ungdommer som bombarderte meg med Maltesers-sjokolade.

Men ærlig talt, stykket er egentlig ikke så dårlig, ikke hvis man ser det i en sammenheng, og jeg vet ikke hvorfor jeg er så kynisk, sikkert forsvarsmekanisme. Vi får faktisk god respons fra ungdommene, fra dem som ikke kaster ting på oss, og vi har virkelig kjempespennende workshops på gang på skolene. Det er forbløffende hvor lite disse ungdommene kan om den kulturelle arven sin, ikke engang ungdommene fra Vestindia vet noe om stedet de kommer fra. Dessuten har jeg likt å skrive det, og jeg har fått massevis av ideer til andre stykker og sann. Så jeg synes det er verdt det, selv om du sikkert mener jeg kaster bort tiden. Jeg er faktisk helt overbevist om at vi kan forandre ting, Dexter. Jeg vet at det ble satt opp massevis av radikale teaterstykker i Tyskland på trettitallet, og se hvor viktige DE ble. Vi må bli kvitt rasefor dommene i West Midlands, om vi så må ta ungdommene for oss en etter en.

Vi er fire skuespillere. Kwame er Den Edle Slaven, og til tross for at vi to spiller rollene som herskerinne og slave, funker det ganske bra mellom oss (selv om han så på meg som om jeg UNDERTRYKKET ham eller noe sånt da jeg ba ham om å kjøpe en pose potetgull til meg på kafeen her om dagen). Men han er hyggelig og jobber seriøst, selv om han gråt ganske mye under prøvene, og det syntes jeg var litt drøyt. Han gråter lett, hvis du skjønner hva jeg mener. Det skal være en sterk erotisk spenning mellom oss i stykket, men nok en gang mislykkes livet i å etterligne kunsten.

Og så er det Sid som spiller min slemme far Obadiah. Jeg vet at du spilte fransk cricket på en bedriften diger blomstereng i hele barndommen, og at

du aldri gjorde noe så deklassert som å se på TV, men Sid var ganske berømt da han spilte i den politiserien som het City Beat, og det skinner igjennom at han avskyr å bli degradert til DETTE. Han nekter plent å mime, som om det er under hans verdighet å bli sett sammen med en gjenstand som egentlig ikke er der, og alle setninger begynner med «da jeg var på TV», som er ensbetydende med «da jeg var lykkelig». Sid pisser i vaskevannsfatet og har sånne skumle polyesterbukser som du TØRKER AV i stedet for vasker, og livnærer seg på bensinstasjonmat, og jeg og Kwane synes egentlig han er temmelig rasistisk, men bortsett fra det er han et henrivende menneske, et ordentlig henrivende menneske.

Og så er det Candy, å, Candy. Du ville likt Candy, hun er akkurat som hun høres ut. Hun spiller Frekk Hushjelp, Plantasjeeier og sir William Wilberforce, og er veldig vakker og åndelig og en skikkelig megge, selv om jeg ikke er så glad i det ordet. Hun spør hele tiden hvor gammel jeg EGENTLIG er og sier jeg ser sliten ut eller at jeg faktisk ville vært ganske pen hvis jeg fikk meg kontaktlinser, noe jeg selvsagt synes er FANTASTISK å høre. Hun er veldig opptatt av å understreke at hun bare gjør dette for å få skuespillerkortet og se tiden an til hun blir oppdaget av en eller annen Hollywood-produzent som tilfeldigvis bare er på gjennomreise i Dudley en regntung tirsdag ettermiddag på utkikk etter dyktige TUU-talenter. Det er bare tull å være skuespiller, ikke sant? Da vi opprettet STK (Sledgehammer Teaterkooperativ) var vi veldig oppsatte på å etablere et progressivt teaterkooperativ uten det der ego-berømmelse-komme-på-TV-ego-briljere-mølet, og bare gjøre virkelig godt, spennende, originalt og politisk inspirert arbeid. Du synes sikkert det høres tåpelig ut, men det var det vi hadde lyst til. Men problemet med demokratiske egalitære kooperativer er at du er nødt til å høre på duster som Sid og Candy. Det hadde vært greit nok om hun kunne spille teater, men Newcastle-dialekten hennes er helt utrolig, som om hun har hatt slag eller noe og hun har det dessuten med å varme opp med yoga i bare underklærne. Ja, nå følger du vel med, hva? Det er første gang jeg har sett noen gjøre solhilsen med stay-up-strømper og kjoleliv. Det kan jo ikke være riktig? Stakkars gamle Sid

klarer nesten ikke å tygge maten sin, for han bommer hele tiden på munnen. Når hun til slutt blir nødt til å kle på seg litt og gå på scenen, plystrer gjerne en av ungdommene på henne og i minibussen etterpå later hun som hun er ordentlig fornærmet og feministisk. «Jeg misliker å bli vurdert ut fra hvordan jeg ser ut jeg har alltid blitt vurdert ut fra det pene ansiktet og den faste kroppen min,» sier hun mens hun retter på hofteholderen, som om det er en stor POLITISK sak, som om vi burde spille propagandateater ute på gata om hvilke plager kvinner med store pupper har. Synes du jeg skvaldrer for mye? Er du blitt forelsket i henne? Kanskje jeg skal presentere deg for henne når du kommer tilbake? Jeg ser deg for meg, at du stirrer på henne, biter tennene sammen, fikler med leppene dine og spør hvordan det går med karriæææææren hennes. Kanskje jeg ikke skal presentere deg likevel ...

Emma Morley snudde arket da Gary Nutkin kom mager og engstelig inn i rommet, og det var på tide med en peptalk før forestillingen med instruktøren og grunnleggeren av Sledgehammer Teaterkooperativ. Unisex-garderoben var egentlig ikke noen garderobe, bare et rom der skolejenter skiftet til gymtøy, og selv i helgene luktet det skole her, sånn som hun husket det: hormoner, rosa flytende såpe, mugne håndklær.

Gary Nutkin sto i døråpningen og kremtet, blek og rød etter barberingen, øverste skjorteknapp stramt kneppet igjen, en mann som hadde George Orwell som sitt personlige stilikon. «Masse folk i kveld, altså! Nesten halvfullt og det er ikke dårlig alt tatt i betraktning!», selv om han ikke sa hva det var som skulle tas med i betraktningen, kanskje fordi han ble forstyrret av Candy som utførte bekkenrulling ikledd en body med polkaprikker. «La oss gi dem pokker til show, folkens. La oss slå dem i svime!»

«Jeg vil slå dem i svime,» brummet Sid og studerte Candy mens han fingret med noen kakesmuler. «Med en cricketkølle full av spiker, jævla duster.»

«Vær så snill og tenk positivt, Sid,» tryglet Candy midt i en lang, kontrollert utpust.

Gary fortsatte. «Husk å holde det friskt og nytt, spill sammen, spill levende, uttal replikkene som for første gang og det aller viktigste: *ikke* la publikum skremme eller hisse dere opp på noen slags måte. Samspill er bra. *Høvn* er ikke bra. Ikke la dem ergre dere. Ikke gi dem den gleden. Ett kvarter, vær så snill!» og dermed lukket Gary døra etter seg, som en fangevokter.

Nå satte Sid i gang med kveldens oppvarming, en besvergelse der han mumlet jeghaterdennejobben-jeghaterdennejobben. Kwame satt bortenfor ham med bar overkropp og fillete bukser og så fortvilt ut, hendene stukket inn i armhulene, hodet hengende bakover, mens han mediterter eller kanskje prøvde å ikke gråte. Til venstre for Emma sang Candy *Les Misérables*-sanger med høy, tonløs sopran, mens hun fiklet med hammertærne hun hadde fått etter å ha danset ballett i atten år. Emma snudde ryggen til bildet av seg selv i det knuste speilet, rettet på puffermene på Empire-kjolen, tok av seg brillene og sukket et Jane Austen-sukk.

Hun hadde gjort en rekke gale vendinger det siste året, dårlige valg, mislykkede prosjekter. Det var jentebandet hun hadde spilt bass i, som skiftet navn mellom Strupe, Slaktehus-6 og Kjedelig Kjeks, som ikke hadde klart å bestemme seg for noe navn, for ikke å si musikkstil. Det var den alternative klubbkvelden ingen hadde gått på, debutromanen det ikke ble noe av, andreboka det ikke ble noe av, opptil flere bedrøvelige sommerjobber der hun skulle selge kasjmirsjal og skotskrutete pledd til turister. Da hun var som aller svakest, hadde hun tatt et kurs i sirkusteknikk til det kom for en dag at hun ikke hadde evnen. Trapes var ingen løsning.

Den mye omtalte andre «Summer of Love» hadde vært full av melankoli og dårlig drivkraft. Til og med hennes kjære Edinburgh var begynt å kjede henne og gjøre henne nedstemt. Hvis hun ble boende der hun studerte, ville hun føle at hun ble værende på en fest som

alle andre hadde gått hjem fra, så i oktober hadde hun sagt fra seg leiligheten i Rankeillor Street og flyttet tilbake til foreldrene og bodd hos dem en lang, anspent, våt vinter med gjensidige beskyldninger og slamrende dører og ettermiddags-TV i et hus som var blitt håpløst lite. «Men du har en kjempegod bachelor! Hva skjedde med den kjempegode bachelor-graden din?» spurte moren hver eneste dag, som om denne universitetsgraden var en superkraft som hun var sta nok til å nekte å ta i bruk. Lillesøsteren Marianne, som var lykkelig gift sykepleier med en nyfødt baby, kom på besøk om kvelden bare for å hovere over at suksessjenta til mamma og pappa hadde gått dukken.

Men innimellom var det Dexter Mayhew. De siste varme dagene den sommeren hun var ferdig med studiene, hadde hun bodd i det nydelige huset til familien hans i Oxfordshire; i hennes øyne var det ikke et hus, men et herskaps hus. Digert, fra tjuetallet, med falmede tepper og store, abstrakte malerier og is i drinken. De hadde tilbrakt en hel lang, slapp dag i den store, urteduftende hagen, mellom svømmebassenget og tennisbanen, den første hun hadde sett som ikke var kommunaleid. Hun hadde tenkt på *Den store Gatsby* mens hun satt i en kurvstol og drakk gin og tonic og nøt utsikten. Hun hadde selvfølgelig spolert alt sammen ved å bli nervøs og drikke for mye under middagen og skrike til faren til Dexter, en mild, beskjedne, svært fornuftig mann, om Nicaragua, mens Dexter hele tiden betraktet henne med kjærlig skuffelse, som om hun var en valp som hadde tisset på teppet. Hadde hun virkelig sittet ved bordet deres, spist maten deres og kalt faren for fascist? Den natta lå hun inne på gjesteværelset i en fortumlet og angrende tilstand, og ventet på at det skulle banke på døra, noe som tydeligvis aldri kom til å skje; romantiske håp var blitt ofret for sandinistene, som antagelig ikke var takknemlige engang.

De hadde truffet hverandre igjen i London i april, på 23-årsdagen til deres felles venn Callum, hadde vært sammen i Kensington Garden hele neste dag, pratet og drukket vin rett fra flaska. Hun var tydeligvis tilgitt, men de hadde henfalt til en sånn irriterende vennskapelig

fortrolighet; hun syntes i hvert fall det var irriterende der hun lå på det friske vårgresset, mens hendene deres nesten berørte hverandre og han fortalte om Lola, en fantastisk spansk jente han hadde møtt på skiferie i Pyreneene.

Og så reiste han igjen, for å utvide horisonten ytterligere. Kina var etter Dexters smak for fremmed og ideologisk, og han hadde i stedet innlatt seg på en bedagelig reise over ett år gjennom det guidebøkene kalte «partybyer». Så nå var de brevvenner. Emma skrev lange, inderlige brev fulle av vittigheter og krampaktig godmodig erting og dårlig skjult lengsel; kjærlighets handlinger à to tusen ord på flypostpapir. Brev var som innspilte kassetter: reelle uttrykksmidler for uuttalte følelser, og hun la absolutt altfor mye tid og arbeid ned i dem. Dexter sendte til gjengjeld postkort med for lite porto: «Amsterdam er SINNSSYKT», «Barcelona VANVITTIG», «Dublin ROCKER. Dårlig som en BIKKJE i dag tidlig.» Som reiseskribent var han ikke akkurat Bruce Chatwin, men hun puttet likevel postkortene i lomma på en tung kåpe før hun gikk lange, sjelfulle turer over Ilkley Moor og prøvde å finne den skjulte meningen bak «VENEZIA FLOMMER HELT OVER!!!!».

«Hvem er egentlig Dexter?» spurte moren og myste bak på postkortene. «Kjæresten din, eller?» Så fortsatte hun, med et bekymret blikk: «Har du noen gang vurdert å jobbe i elektrisitetsverket?» Emma fikk jobb med å tappe halvlitere på den lokale puben, og slik gikk tiden, og hun følte at hjernen myknnet som mat man glemmer bakerst i kjøleskapet.

Så ringte Gary Nutkin, den magre trotskisten som i 1986 hadde instruert henne i en grell, kompromissløs oppsetning av Brechts *Frykt og elendighet i det tredje riket*, for så å kysse henne i tre grelle, kompromissløse timer på avskjedsfesten senere. Ikke lenge etter tok han henne med på en dobbel Peter Greenaway-film, og ventet i fire timer før han lente seg mot henne og la hånden åndsfraværende rundt det venstre brystet hennes som om han justerte en dimmebryter. Den kvelden elsket de på brechtsk vis i en vond enkeltseng under en plakate fra

Kampen om Algerie, mens Gary passet på å ikke objektivere henne på noe vis. Etterpå tyst, ikke ett ord, før den telefonen en sen maikveld, og de famlende ordene, som ble uttrykt så kjærlig: «Kunne du tenke deg å bli med i teaterkooperativet mitt?»

Emma hadde ingen ambisjoner om å bli skuespiller eller noe annet stort innenfor teateret, annet enn å være et redskap for å overbringe ord og tanker. Og Sledgehammer skulle bli en ny type progressivt teaterkooperativ, med felles formål, felles entusiasme, en nedskrevet programerklæring og en forpliktelse til å forandre unge menneskers liv ved hjelp av kunst. Emma tenkte at det kanskje kunne føre med seg litt romantikk også, eller i hvert fall litt sex. Hun pakket ryggsekken, tok farvel med de skeptiske foreldrene sine, og satte av sted i minibussen som om hun skulle jobbe med noe stort, en slags teatralisk spansk borgerkrig, finansiert av kulturrådet.

Men etter tre måneder, hva hadde skjedd med inderligheten, kameratskapet, følelsen av sosial verdi, av høye idealer i skjønn forening med å ha det moro? Det var meningen at de skulle være et kooperativ. Det var det som sto på siden av minibussen, hun hadde selv malt det der med sjablong. *Jeghaterdennejobben-jeghaterdennejobben*, sa Sid. Emma presset hendene mot ørene og stilte seg selv noen prinsipielle spørsmål.

Hvorfor er jeg her?

Gjør jeg noe som betyr noe?

Hvorfor kan hun ikke kle på seg litt?

Hva er det for en stank?

Hvor skulle jeg ønske jeg var akkurat nå?

Hun ønsket hun var i Roma sammen med Dexter Mayhew. I senga.

«Shaf-tes-bury Avenue.»

«Nei, Shafts-bury. To stavelser.»

«Lychester Square.»

«Leicester Square, to stavelser.»

«Hvorfor ikke Ly-chester?»

«Aner ikke.»

«Men du er læreren min, du må vite.»

«Beklager.» Dexter trakk på skuldrene.

«Jeg synes det er dumt språk,» sa Tove Angstrom og slo til skulderen hans.

«Et dumt språk. Jeg er enig med deg. Men du trenger ikke å slå meg.»

«Unnskyld meg,» sa Tove og kysset ham på skulderen, så halsen og munnen, og nok en gang slo det Dexter hvor givende det var å undervise.

De lå på terrakottaflisene på gulvet inne på rommet hans oppå en haug med puter, for de hadde gitt opp enkeltsenga siden den ikke dekket deres behov. I brosjyren til Percy Shelley internasjonale engelsk-skole ble innlosjeringen for lærere beskrevet som «noe bekvemt med mange formildende særpreg», og det sammenfattet husværet godt. Rommet hans i det historiske sentrum i Roma var kjedelig og institusjonspreget, men det var i hvert fall en balkong der, et tretti centimeter bredt utspring med utsikt over et pittoresk torg, som på romersk vis også fungerte som parkeringsplass. Hver morgen ble han vekket av lyden av kontorister som rygget biler inn i hverandre i stor fart.

Men denne fuktige ettermiddagen i juli var det bare hjulene av turistkofferter som trillet over brosteinen man kunne høre, og de to lå med vidåpne vinduer, kysset dovent mens håret hennes klistret seg til ansiktet hans, tykt og mørkt og duftende av en eller annen dansk sjampo: kunstig furuduft og sigarettøyk. Hun strakte seg over brystet hans for å ta opp pakken som lå på gulvet, tente to sigaretter og ga ham den ene, og han skjøv seg lenger opp mot putene, lot røyken henge og dingle fra leppene som Belmondo eller noen i en Fellini-film. Han hadde aldri sett en Belmondo- eller Fellini-film, men kjente til postkortene: stilige og i svart-hvitt. Dexter likte ikke å se på seg selv som forfengelig, men det hendte definitivt at han ønsket det var noen i nærheten og tok et bilde av ham.

De kysset igjen, og han lurte vagt på om det kunne være en moralsk eller etisk dimensjon ved denne situasjonen. Det var selvsagt etter festen, mens Tove vaglet seg ustødig på sengekanten og dro ned glidelåsen på de knehøye støvlene sine, at det var tid for å vurdere fordelene og ulempene ved å ligge med en student. Selv da, midt i rødvinndrikkingen og begjæret, hadde det slått ham at han lurte på hva Emma Morley ville ha ment om dette. Selv da Tove virvlet tunga rundt i øret hans, hadde han formulert et forsvar: Hun er nitten år og voksen, og dessuten er jeg ikke en ordentlig lærer. Emma var forresten langt unna akkurat nå, drev og forandret verden i en minibuss på ringveien rundt en småby, og hva hadde nå dette med Emma å gjøre? Nå lå de knehøye støvlene til Tove i en haug i et hjørne av rommet på et internat der det var strengt forbudt med overnattingsbesøk.

Han flyttet seg bortover til en kjøligere del av gulvet, og myste ut av vinduet for å prøve å finne ut hva klokka var ut fra den lille firkanten med klar himmel. Rytmen i Toves åndedrag forandret seg da hun sovnet, men han hadde en viktig avtale han måtte holde. Han slapp resten av sigaretten oppi et vinglass og strakte seg etter armbåndsuret som lå oppå et ulest eksemplar av Primo Levis *Hvis dette er et menneske*.

«Tove, jeg er nødt til å gå.»

Hun protesterte med et grynt.

«Jeg skal treffe foreldrene mine, jeg må gå nå.»

«Kan jeg bli med?»

Han lo. «Tror ikke det, Tove. Dessuten skal du ha en grammatikkprøve på mandag. Den må du forberede deg til.»

«Du teste meg. Test meg nå.»

«Okei, verb. Presens partisipp.»

Hun kveilet det ene beinet rundt ham, brukte krefter for å legge seg over ham. «I am kissing, you are kissing, he is kissing, she is kissing ...»

Han løftet seg opp på albue. «Jeg mener det, Tove ...»

«Ti minutter til,» hvisket hun inn i øret hans, og han slapp seg ned på gulvet igjen. Hvorfor ikke? tenkte han. Jeg er jo i Roma, tross alt,

det er en fantastisk dag. Jeg er 24 år gammel, har trygg økonomi, er frisk. Jeg lengter og jeg gjør noe jeg ikke burde gjøre, og jeg er veldig, veldig heldig.

Å leve et liv hengitt til sansene, gledene og egoet ville antagelig for-tape seg en dag, men han hadde fremdeles god tid på seg.

Og hvordan er Roma? Hvordan er La Dolce Vita? (slå det opp). Jeg ser deg for meg ved et kafébord, der du sitter og drikker en sånn «cappuccino» som vi hører så mye om, mens du plystrer etter ALT. Du har sikkert solbriller på deg når du leser dette. Ta dem av deg, du ser latterlig ut! Har du fått bøkene jeg sendte deg? Primo Levi er en glimrende italiensk forfatter. Den boka er for å minne deg på at livet ikke bare er gelati og espadrilles. Livet kan ikke være som åpningsscenen i Betty Blue hele tiden. Og hvordan går det med undervisningen? Lov meg at du ikke ligger med studentene. Det ville vært så ... skuffende.

Må dra nå: Det nærmer seg slutten av siden, og i naborommet hører jeg en begeistret summing fra publikum mens de kaster stoler på hverandre. Jeg er ferdig her om to uker. GUDSKJELOV. Etterpå vil instruktøren Gary Nutkin at jeg skal lage en forestilling om apartheid for førskolebarn. Med DUKKER, for helvete. Et halvt år på motorveien i en minibuss med en Desmond Tutu-dukke i fanget. Det er mulig jeg dropper det. Jeg har forresten skrevet et stykke for to kvinner, om Virginia Woolf og Emily Dickinson, som heter «To liv» (enten det eller «To deprimerte lesber»). Kanskje jeg setter det opp på en pub et sted. Da jeg fortalte Candy hvem Virginia Woolf var, sa hun at hun hadde veldig lyst til å spille henne, men bare hvis hun kan ta av seg overdelen, så da er den rollen i boks. Jeg skal spille Emily Dickinson – med overdel. Jeg skal reservere billetter til deg.

I mellomtiden må jeg bestemme meg for om jeg skal jobbe i Leeds eller i London. Valgets kval. Jeg har prøvd å stå imot London – det er så FORUTSIGBART å flytte til London – men hun jeg bodde sammen med før, Tilly Killick (du husker henne? Store røde briller, ekstreme meninger, kinnskjegg?) har et ledig rom i Clapton. Hun kaller det for «kottet» sitt,

og det lover jo ikke så godt. Hvordan er det i Clapton? Kommer du snart tilbake til London? Ja! Kanskje vi kunne bo sammen?

«Bo sammen»? Emma nølte, ristet på hodet og stønnet, så skrev hun «bare tulla!!!!». Hun stønnet igjen. Det var akkurat «bare tulla» folk skrev når de mente hvert eneste ord. For sent å stryke over det nå, men hvordan skulle hun avslutte? «Alt godt» var for formelt, «din for alltid» for påtatt, «med beste hilsen» for gammeldags, og nå sto Gary Nutkin i døråpningen igjen.

«Okei, på plass, alle sammen!» Han holdt døra sørgmodig oppe som om han førte dem til eksekusjonspelotongen, og hun skrev fort, før hun kunne ombestemme seg:

Herregud som jeg savner deg, Dex

Så skrev hun navnet sitt og ett kryss hardt på det lyseblå flypostpapiret.

Moren til Dexter satt ved et kafébord på Piazza della Rotunda med en roman slapt i den ene hånden, øynene lukket og hodet vippet bakover og over på siden som en fugl, så hun fikk med seg de siste solstrålene denne ettermiddagen. I stedet for å gå bort til henne med en gang satte Dexter seg på trappa til Pantheon og betraktet kelneren som nærmet seg bordet hennes og fjernet askebeget, noe som fikk henne til å fare sammen. De lo, begge to, og ut fra de teatralske bevegelsene hun gjorde med munnen og armene skjønnte han at hun snakket den dårlige italiensken sin med en hånd lett dunkende og flørtende på kelnerens arm. Kelneren gliste og flørtet tilbake uten noen synlig forståelse av hva som ble sagt, og gikk bort fra bordet mens han så etter den vakre engelske kvinnen som hadde tatt ham på armen og snakket så uforståelig.

Dexter så alt dette og smilte. For ham virket den gamle freudianske forestillingen, som det ble tisket om på kostskolen, om at gutter var

forelsket i moren og hatet faren, helt rimelig. Alle han hadde møtt opp igjennom hadde vært forelsket i Alison Mayhew, og det som var bra, var at han likte faren sin også; her også var han den heldige.

Han bet seg ofte merke i at faren satt og stirret stumt beundrende på henne med glupske hundeøyne, enten under en middag eller i den store, frodige hagen i Oxfordshire eller på ferie i Frankrike mens hun lå og sov i sola. Stephen Mayhew, som var femten år eldre enn henne og høy, sørgmodig og innesluttet, virket ute av stand til å fatte at han hadde hatt sånn flaks. I de mange selskapene moren arrangerte, kunne Dexter, hvis han satt veldig stille for ikke å bli sendt i seng, få være vitne til at menn dannet en hengiven sirkel rundt henne, intelligente, begavede menn, leger og advokater og folk som snakket på radio, og de ble redusert til drømmende tenåringsgutter. Han kunne iaktta henne når hun danset til tidlige Roxy Music-plater med et cocktailglass i hånden, brisen og behersket mens de andre hustruene så butte og trege ut i sammenligning. Også skolekamerater, selv de kjølig kompliserte, ble forvandlet til tegneseriefigurer når Alison Mayhew var i nærheten, og de flørtet mens hun flørtet tilbake, hadde vannkrig med henne, ga henne komplimenter om den dårlige maten hun serverte – den tørre eggerøra, den svarte pepperen som viste seg å være aske fra sigaretten hennes.

Hun hadde studert klesdesign i London, men på den tiden drev hun en landsens antikvitetsbutikk med stor suksess og solgte dyre tepper og lysekroner til fornemme Oxford. Hun var fortsatt omkranset av en aura som røpet at hun hadde vært noe på sekstitallet – Dexter hadde sett fotografiene, utklippene fra falmede blader – men dette hadde hun oppgitt til fordel for et anstendig, trygt og godt familieliv, uten synlig anger eller sørgmodighet. Det var typisk at det så ut som hun visste nøyaktig når hun skulle si takk for seg. Dexter hadde en mistanke om at hun hadde hatt et og annet forhold til legene, advokatene, de som snakket i radio, men han klarte ikke å være sint på henne. Og folk sa alltid de samme tingene: at han hadde arvet det fra henne.

Ingen utdypet hva dette «det» var, men det virket som om alle visste det, utseendet, selvsagt, energien og sunnheten, men også en bestemt form for nonsjalant selvtilit, retten til å stå i sentrum, være med på vinnerlaget.

Selv nå når hun satt der i en utvasket, blå sommerkjole og lette oppi den enorme veska etter fyrstikker, var det som om livet på Piazzaen dreide seg om henne. Kloke, brune øyne i et hjerteformet ansikt under kostbart rufsete, svart hår, kjolen kneppet opp en knapp for mye, en plettfri uorden. Hun oppdaget ham da han nærmet seg bordet hennes, og ansiktet sprakk opp i et bredt smil.

«Tre kvarter for sent ute, unge mann. Hvor har du vært?»

«Har sittet der borte og iaktatt deg mens du sjekket opp kelneren.»

«Ikke si det til faren din.» Hun dultet hofta borti bordet da hun reiste seg for å gi ham en klem. «Men hvor har du vært?»

«Forberedt undervisningen, bare.» Håret hans var vått etter at han hadde tatt en dusj sammen med Tove Angstrom, og da hun børstet håret bort fra panna hans og la hånden kjærlig over det ene kinnet, forsto han at hun var blitt litt full allerede.

«Veldig bustete. Hvem er det som har bustet deg til sånn? Hvilke rampestreker er det du har gjort?»

«Jeg sa jo det, undervisningsforberedelser.»

Hun myste skeptisk på ham. «Og hvor var du i går kveld? Vi satt på restauranten og ventet på deg.»

«Beklager, men jeg ble forhindret. College-disko.»

«Disko? Veldig 1977. Hvordan var det?»

«To hundre fulle skandinaviske jenter som danset voguing.»

«Voguing? Jeg er glad jeg ikke har noen anelse om hva det er. Var det moro?»

«Det var grusomt.»

Hun klappet ham på kneet. «Stakkars deg.»

«Hvor er pappa?»

«Han var nødt til å legge seg ned på litt på hotellrommet. Varmen,

og så har han fått gnagsår av sandalene. Du vet hvordan faren din er, han er så *walisisk*.»

«Hva har du gjort da?»

«Vandret rundt på Forum Romanum, bare. Det er så vakkert der, men Stephen holdt på å kjede seg i hjel. Alt det rotet, søyler som ligger spredt rundt over det hele. Jeg tror han mener det burde jevnes med jorden alt sammen og settes opp et fint museum eller noe i stedet.»

«Du må dra til Palatinhøyden. Det er der oppe ...»

«Jeg vet hvor Palatinhøyden er, Dexter, jeg var i Roma før du kom til verden.»

«Ja, hvem var det som var keiser den gangen igjen?»

«Ha-ha. Se her, drikk litt vin sammen med meg, må ikke la meg drikke opp hele flasken.» Hun hadde nesten gjort det allerede, men han helte den siste slanten oppi et vannglass og strakte seg etter sigarettene hennes. Alison rynket på nesa. «Av og til tror jeg vi lot den frie oppdragelsesgreia gå litt for langt.»

«Jeg er enig. Dere ødela meg. Gi meg fyrstikkene.»

«Det er ikke så lurt, vet du. Jeg vet at du synes du ligner på en filmstjerne når du røyker, men du gjør ikke det, det ser skrekkelig ut.»

«Så hvorfor gjør *du* det da?»

«Fordi det får meg til å vekke oppsikt.» Hun puttet en sigarett i munnen, og han tente den med fyrstikken. «Jeg skal uansett slutte. Dette er den siste. Men du, nå når faren din ikke er her ...» Hun skjøv seg nærmere ham, konspiratorisk. «Hvordan går det med kjærligheten?»

«Hva!?»

«Kom igjen, Dex! Du vet at jeg er nødt til å leve via barna mine, og søsteren din er så *jomfrunalsk* ...»

«Er du full, gamle dame?»

«Jeg aner ikke hvordan hun har fått to barn ...»

«Du *er* full.»

«Jeg drikker ikke, har du glemt det?» Da Dexter var tolv, hadde hun tatt ham med ut på kjøkkenet en kveld og hvisket hvordan han skulle

lage en dry martini til henne, som om det var et seriøst ritual. «Kom igjen nå. Ut med det, med alle saftige detaljer.»

«Det er ingenting å fortelle.»

«Ingen i Roma? Ikke noen hyggelige katolske piker?»

«Niks.»

«Ikke en studine, håper jeg.»

«Selvsagt ikke.»

«Hva med hjemme? Hvem er det som skriver de lange, tåreflekkede brevene vi videresender til deg?»

«Har du ingenting med.»

«Ikke få meg til å dampe dem opp igjen, bare si det!»

«Det er ingenting å fortelle.»

Hun lente seg tilbake i stolen. «Jeg er skuffet over deg. Hva med den søte jenta som var på besøk den gangen?»

«Hvilken jente?»

«Pen, alvorlig, nordfra. Ble full og skrek til faren din om sandinistene.»

«Det var Emma Morley.»

«Emma Morley. Henne likte jeg. Det gjorde faren din også, selv om hun kalte ham for en borgerlig fascist.» Dexter grøsset ved minnet. «Det gjør ikke meg noe, hun viste i hvert fall litt entusiasme, litt lidenskap. Ikke som de sedvanlige dumme sexbombene vi har rundt kjøkkenbordet av og til. *Ja, Mrs. Maybew, nei, Mrs. Maybew.* Jeg kan høre dere når dere lister dere inn på gjesterommet om natta ...»

«Du er virkelig full, du?»

«Så hvordan går det med deg og Emma?»

«Emma er bare en venninne.»

«Sier du det? Jeg er ikke så sikker på det. Jeg tror faktisk hun liker deg.»

«Alle liker meg. Det er det som er min forbannelse.»

Det hørtes greit ut da han bare tenkte det: utfordrende og spøkefullt, men nå ble det taust og han følte seg dum igjen, som når han var i de selskapene der moren lot ham få lov til å sitte sammen med de

voksne og han begynte å skryte så hun ble flau over ham. Hun smilte overbærende og trykket hånden hans der den lå på bordet.

«Nå må du være grei, hva?»

«Jeg er grei, jeg er alltid grei.»

«Men ikke altfor grei. Du må for all del ikke gjøre denne greiheten til noen religion.»

«Jeg skal ikke det.» Han følte seg utilpass nå, og begynte å speide rundt seg på Piazzaen.

Hun grep ham i armen. «Vil du ha en flaske vin til, eller skal vi gå tilbake til hotellet og sjekke liktornene til faren din?»

De begynte å gå i bakgatene som løp nordover og parallelt med Via del Corso i retning Piazza del Popolo. Dexter justerte ruta underveis for å gjøre spaserturen så malerisk som mulig, og han begynte å føle seg bedre, gledet seg over å kjenne en by godt. Hun hang brisent i armen hans.

«Så hvor lenge har du tenkt å bli værende her, da?»

«Jeg vet ikke. Til oktober, kanskje.»

«Men da kommer du hjem og setter i gang med noe, ikke sant?»

«Selvfølgelig.»

«Jeg mener ikke at du skal bo sammen med oss. Det ville jeg ikke gjøre mot deg. Men vi kan hjelpe deg med å betale depositum på en leilighet.»

«Det har vel ingen hast?»

«Nja, du har vært borte et helt år, Dexter. Hvor lang ferie trenger du, egentlig? Du jobbet ikke akkurat fletta av deg på universitetet ...»

«Jeg har ikke ferie. Jeg jobber!»

«Hva med journalistikk? Snakket ikke du om journalistikk?»

Han hadde nevnt det i forbifarten, men bare som en avledning og et alibi. Det virket som om mulighetene sakte, men sikkert var blitt færre etter hvert som han daffet seg gjennom de siste tenårene. Visse kule yrker – hjertekirurg, arkitekt – var nå utelukket, og det kunne se ut som om journalistikken hadde tenkt seg samme vei. Han var ikke

rare skribenten, kunne ikke noe særlig om politikk, snakket dårlig restaurantfransk, hadde ingen utdanning og kvalifikasjoner i faget, var kun i besittelse av et pass og en livlig forestilling av seg selv sitte og røyke under en takvifte i et land i et tropisk strøk, med et slitt Nikon-fotoapparat og en flaske whisky på sengekanten.

Det han selvfølgelig egentlig ville, var å bli fotograf. Da han var seksten, hadde han arbeidet med et fotoprojekt som het «Tekstur», der han tok en rekke med svart-hvitt-nærbilder av trebark og strandskjell som læreren tilsynelatende ble helt i hundre av. Siden hadde ingenting gitt ham så stor glede som «Tekstur» og de kontrastrike fotografiene av is på vinduer og grus i oppkjørselen. Journalistikk ville bety å bakse med vanskelig stoff som ord og ideer, men han mente det kunne bo en ganske god fotograf i ham, om ikke annet så fordi han hadde en sterk følelse av når noe så riktig ut. På dette stadiet i livet var det viktigst at karrierevalget skulle høres bra ut på bar, når han skrek inn i øret på en jente, og han kunne ikke nekte for at «jeg er profesjonell fotograf» var en fin setning, nesten like fin som «jeg rapporterer fra krigssteder» eller «jeg lager faktisk dokumentarfilmer».

«Journalistikk er en mulighet.»

«Eller forretninger. Skulle ikke du og Callum starte et eller annet sammen?»

«Vi vurderer det.»

«Det høres litt vagt ut med 'forretninger'.»

«Vi tenker som sagt over saken.» Sannheten var at Callum, den gamle samboeren hans, allerede hadde startet forretningen uten ham, noe med reparasjon av datamaskiner som Dexter ikke hadde ork til å forstå noe av. Callum mente de ville bli millionærer før de var 25, men hvordan ville det høres ut i en bar? «Jeg reparerer faktisk datamaskiner.» Nei, profesjonell fotograf var hans beste mulighet. Han besluttet å prøve å si det høyt.

«Jeg vurderer faktisk å bli fotograf.»

«Fotograf?» Moren brøt ut i latter.

«Hallo, jeg er en dyktig fotograf!»

«... når du husker å ta tommelen bort fra linsen.»

«Burde ikke du heller oppmuntre meg?»

«Hva slags fotograf da? *Glamour?*» Hun lo hest. «Eller skal du fortsette med *Tekstur!*» Og de måtte stoppe så hun kunne stå midt i gata og le litt, krokboyd, mens hun støttet seg til armen hans. «Alle de bildene av *grus!*» Og så sluttet hun å le, og hun rettet seg opp og glattet ut ansiktet. «Dexter, jeg beklager, jeg beklager virk...»

«Jeg er faktisk blitt mye flinkere.»

«Jeg vet det, beklager. Unnskyld meg.» De gikk videre. «Hvis det er dette du vil, Dexter, må du gjøre det.» Hun dultet borti armen hans med albuen, men Dexter var fornærmet. «Vi har bestandig fortalt deg at du kan bli hva du vil, så lenge du arbeider hardt nok.»

«Det var bare en tanke,» sa han surt. «Jeg vurderer bare hvilke muligheter som fins.»

«Det får jeg håpe, læreryrket er jo vel og bra, men det er ikke akkurat et kall for deg, er det vel? Å lære melankolske nordiske jenter Beatles-sanger.»

«Det er mye arbeid, mamma. Dessuten gir det meg noe å falle tilbake på.»

«Ja da, men av og til lurer jeg på om du har litt for mye å falle tilbake på.» Hun så ned mens hun snakket, og det var som om bemerkningen spratt opp fra hellene på fortauet. De gikk litt videre før han sa noe.

«Og hva mener du med *det?*»

«Nja, jeg mener bare ...» Hun sukket og hvilte hodet mot skulderen hans. «Jeg mener bare at du på et eller annet tidspunkt må ta ordentlig tak i livet ditt, det er bare det. Du er ung og frisk og jeg tror du ser ganske bra ut, i hvert fall i dempet belysning. Det virker som om folk liker deg, du er intelligent eller intelligent nok, kanskje ikke akademisk, men du vet hva som er hva. Og du har vært heldig, veldig heldig, Dexter, og du har vært vernet mot ting, ansvar, penger. Men nå er du voksen, og en dag vil kanskje ikke ting være så ...» Hun så rundt seg,

veivet med armene i den lille, maleriske bakgata han hadde tatt henne med til. «... fredfullt. Det ville vært bra om du var forberedt på det. Det ville vært bra for deg å være bedre utrustet.»

Dexter rynket brynene. «Hva mener du? En karriere?»

«Delvis.»

«Du høres ut som far.»

«Herregud, hvordan da?»

«En ordentlig jobb, noe å falle tilbake på, en grunn til å stå opp om morgenen.»

«Ikke bare det, ikke bare en jobb. En retning. En mening. En eller annen drift, en ambisjon. Da jeg var på din alder, ville jeg forandre verden.»

«Derav antikvitetsbutikken,» snøftet han, og hun stakk albuen i ribbeina hans.

«Vi snakker om nå, ikke den gangen. Og ikke vær frekk.» Hun grep ham i armen, og de gikk sakte videre. «Jeg vil bare være stolt av deg. Jeg er stolt av deg nå også, altså, og søsteren din, men, ja ja, du skjønner hva jeg mener. Jeg er litt full. La oss snakke om noe annet. Det er noe jeg må ta opp med deg.»

«Hva da?»

«Åh ... for sent.» De kunne se hotellet nå, trestjerners, stilig, men ikke pralende. Han kunne skimte faren gjennom det sotete speilglassvinduet der han satt henslengt i en lenestol i lobbyen, med det ene tynne beinet over det andre kneet og sokken som krøllet seg over hånden mens han klødde seg under fotsålen.

«Herregud, han plukker på liktær inne i hotelllobbyen. Litt feil midt på Via del Corso. Så sjarmerende, så utrolig sjarmerende.» Alison slapp sønnens arm og tok hånden hans i stedet. «Skal du og jeg gå ut og spise lunsj i morgen? Mens faren din sitter inne på et mørkt rom og piller på liktær. Bare du og jeg, utendørs et sted, på en eller annen hyggelig piazza. Hvite duker. Et dyrt sted, jeg spanderer. Du kan ta med deg noen av de interessante fotografiene du har tatt av småstein.»

«Okei,» sa han mutt. Moren både smilte og rynket brynene og trykket hånden hans litt for hardt, og plutselig stakk det engstelig i ham. «Hvorfor?»

«Fordi jeg vil snakke med den pene sønnen min og akkurat nå er jeg litt for full til det, tror jeg.»

«Hva er det? Si det nå!»

«Det er ingenting, ingenting.»

«Dere skal ikke skilles, vel?»

Hun lo lavt. «Ikke vær dum, selvsagt ikke.» Faren hadde fått øye på dem og hadde reist seg og sto og dro i døra som egentlig skulle dyttes. «Hvordan kan jeg gå fra en mann som putter skjorta i underbuksene?»

«Så si det, da, hva er det?»

«Ikke noe fælt noe, elskling, ikke noe fælt.» Hun smilte overbærende og la hånden på det korte håret bak i nakken hans, dro ham ned til sin høyde så pannene møttes. «Ingenting å bekymre seg for. I morgen. Vi snakker ordentlig sammen i morgen.»

KAPITTEL TRE

Taj Mahal

SØNDAG 15. JULI 1990

Bombay og Camden Town

«KAN JEG FÅ DERES OPPMERKSOMHET, TAKK! Hallo? Kanskje dere kunne høre etter? Ikke kast rundt på ting, vær så snill og hør etter? Vær så snill? KAN JEG FÅ DERES OPPMERKSOMHET, TAKK? Tusen takk.»

Scott McKenzie satte seg på barkrakken og så utover staben som talte åtte personer. Samtlige var under 25, samtlige var iført hvite jeans og like baseballuer, samtlige like fortvilt oppsatt på å være et helt annet sted enn akkurat her, i Loco Caliente, en Tex-Mex-restaurant i Kentish Town Road der både maten og stemningen var usedvanlig hot, og der søndagens formiddagsskift nå pågikk.

«Før vi åpner dørene for brunsj vil jeg gjerne, hvis jeg får lov, gå igjennom dagens meny. Dagens suppe er en gammel kjenning: mais-chowder, og hovedretten er en svært utsøkt og saftig fiskeburrito!»

Scott pustet ut gjennom åpen munn og ventet på at stønningen og den simulerte spyingen skulle avta. En liten, blek mann med rosa øyne og en universitetsgrad i bedriftsledelse fra Loughborough som hadde håpet han en gang skulle bli bedriftsleder. Han hadde forestilt seg at han skulle spille golf på konferansesentre eller strene opp trappa til et

privatfly, men likevel hadde han denne morgenen gravd opp en propp som var like stor som et menneskehode og var full av gult svinefett, fra avløpet på kjøkkenet. Og det med bare hendene. Han kjente at han fremdeles hadde fett mellom fingrene. Han var 39 år gammel, og det var ikke sånn som dette det skulle være.

«Egentlig er det den standard biff-skråstrek-kylling-skråstrek-svineburritoen, men med, og jeg siterer: 'utsøkte, saftige biter av torsk og laks'. Hvem vet, kanskje det til og med dukker opp en reke eller to.»

«Det er rett og slett ... *grusomt*,» lo Paddy bak bardisken, der han satt og skar lime i båter til å hekte på ølflaskehalsene.

«Og dermed tilføre den latinamerikanske kokekunsten en liten touch av det nordlige Atlanterhav,» sa Emma Morley, bandt på seg forkleet og la samtidig merke til at det hadde dukket opp en ny mann bak Scott, en stor, kraftig kar med blondt, krøllete hår på et stort sylindrerformet hode. Den nye gutten. Staben gransket ham nennsomt, vurderte ham som om han var ny på G-fløyen.

«Over til noe hyggeligere,» sa Scott, «jeg vil gjerne få presentere dere for Ian Whitehead, som skal bli en lykkelig del av vår svært erfarne stab.» Ian dasket til den foreskrevne baseballua så den havnet langt bak på hodet og hilste ved å løfte håndflaten i været. «Yo, folkens!» sa han med noe som kunne ha vært amerikansk aksent.

«Yo, *folkens*? Hvor *finner* Scott disse menneskene?» flirte Paddy bak bardisken med en stemme som var justert akkurat så høyt at den nyankomne kunne høre det.

Scott dunket håndflaten på Ians skulder så han skvatt: «Det er Emma som skal ta seg av deg, hun som har jobbet her lengst!»

Emma krympet seg av anerkjennelsen og smilte unnskyldende til den nye gutten, mens han smilte tilbake med en stram strek av en munn, et Stan Laurel-smil.

«Hun vil vise deg det nødvendigeste, ja, det var det, alle sammen. Og husk! Fiskeburritos! Musikk, takk!»

Paddy trykket ned play-knappen på den fettete kassettpilleren bak

bardisken, og så var musikken i gang, et vanvittig tre kvarter langt spor med syntetisk mariachi-musikk, som treffende nok begynte med «La Cucaracha», kakerlakken, spilt tolv ganger i løpet av et åttetimers skift. Tolv ganger per skift, 24 skift per måned, i sju måneder nå. Emma studerte baseballua hun hadde i hånden. Restaurant-logoen, et tegnerieseesel, myste opp på henne med utstående øyne under sombreroen, antagelig full, eller kanskje gal. Hun satte capsen på hodet og gled ned av barkrakken som om hun senket seg ned i iskaldt vann. Den nye fyren sto og ventet på henne, sto der og strålte med fingrene stukket tafatt i lommene på den skinnende hvite jeansen, og enda en gang lurte Emma på hva det var hun egentlig drev på med.

Emma, Emma, Emma. Hvordan har du det, Emma? Og hva gjør du akkurat nå? Her i Bombay ligger vi seks timer før dere, så du ligger forhåpentligvis fortsatt og sover ut rusen denne søndagsmorgenen, og i så fall får du VÅKNE! DET ER DEXTER!

Dette brevet skrives på et hostel midt i Bombay sentrum med fryktelige madrasser og australiere på alle bad. I guideboka står det at stedet har egenart, det vil si gnagere, men på rommet mitt står det også et lite sammenleggbart plastbord ved vinduet og det pøsregner ute, mer enn i Edinburgh til og med. Det SPRUTREGNER, Em, så kraftig at jeg nesten ikke klarer å høre på den samlekkassetten du har laget til meg og som jeg faktisk liker veldig godt bortsett fra den skramlende indie-greia for jeg er jo ikke akkurat JENTE da. Jeg har også prøvd å lese de bøkene du sendte meg til påske, men jeg må innrømme at jeg synes Howards End er temmelig treig. Det er akkurat som om de har drukket den samme koppen med te i løpet av to hundre sider, og jeg venter bare på at noen skal trekke fram en kniv eller at det skal komme romvesener og invadere dem eller noe sånt, men det er jo ikke det som kommer til å skje, er det vel? Når skal du egentlig slutte å oppdra meg? Aldri, håper jeg.

Apropos: I fall du ikke har skjont det ut fra min Utsøkte Prosa og all SKRIKINGEN, så er jeg full mens jeg skriver dette, øl til lunsj! Som du

skjønner er jeg ingen stor brevskriver ikke sånn som deg (det forrige brevet ditt var så morsomt) men det eneste jeg vil si er at India er helt utrolig. Det viser seg at det var veldig bra at jeg fikk forbud mot å undervise i engelsk som fremmedspråk (selv om jeg fremdeles synes de overreagerte. Moralsk uegnet? Jeg? Tove var 21). Jeg skal ikke plage deg med soloppgangen over Hindu-kesh annet enn å fortelle at alle klisjeene stemmer (fattigdom, oppblåste mager bla bla bla). Dette er ikke bare en rik og gammel sivilisasjon, men det er helt UFATTELIG hva man kan kjøpe reseptfritt på apoteket.

Så jeg har sett noen helt utrolige ting og selv om det ikke er morsomt hele tiden er det en Opplevelse og jeg har tatt tusener av bilder som vi virkelig skal dvele leeeeeeenge ved når jeg kommer hjem. Vil du late som du er interessert i hvert fall? Jeg lot tross alt som jeg var interessert da du lirte av deg om de der koppskattopptøyene. Jeg viste forresten noen av bildene mine til en TV-produsent som jeg møtte på toget her om dagen, en kvinne (ikke misforstå, gammel, midten av trettiårene) og hun sa jeg kunne bli profesjonell fotograf. Hun var her for å produsere en slags reiseprogramgreie for unge mennesker og jeg fikk kortet hennes og hun sa jeg måtte ringe henne i august når de var tilbake igjen, så hvem vet kanskje jeg kan drive med research eller til og med film.

Hva skjer på arbeidsfronten? Jobber du med et nytt stykke? Jeg likte Virginia-Woolf-Emily-hvabunnåbeter-stykket ditt utrolig godt da jeg var i London, og jeg synes som sagt det så veldig lovende ut og det høres naturligvis ut som vrøvl men er ikke det. Jeg synes imidlertid du har rett i at du bør slutte å spille selv, ikke fordi du ikke er dyktig men fordi det er så tydelig at du misliker det. Candy var forresten hyggelig, mye hyggeligere enn du gjorde henne til. Hils fra meg. Jobber du med et nytt stykke? Bor du fremdeles inne på det kottet? Lukter det fremdeles stekt løk i leiligheten? Legger Tilly Killick fremdeles de digre grå BH-ene sine i bløt i oppvaskkummen? Jobber du fremdeles på Mucho Loco eller hva det nå het? Jeg lo så voldsomt da jeg leste det forrige brevet ditt, Em, men det er ikke bra for sjelen din selv om det har sine komiske sider. Du kan ikke kaste bort flere år av livet ditt fordi det blir en morsom historie ut av det.

Som minner meg på hvorfor jeg skriver til deg. Er du klar? Det kan hende du bør sette deg ...

«Ja, Ian, velkommen til ambisjonenes kirkegård!»

Emma skjøv opp døra til personalrommet og veltet straks et pintglass på gulvet fullt av sigarettstumper som hadde svømt i pils siden kvelden før. Den offisielle omvisningen hadde ført dem inn i dette lille, innestengte personalrommet med utsikt til Kentish Town Road, som allerede var fylt av studenter og turister på vei til Camden Market for å kjøpe store pelsflosshatter og T-skjorter med smilefjes på.

«Loco Caliente betyr Vanvittig Varmt; 'varmt' fordi aircondition-anlegget ikke virker, 'vanvittig' fordi det er det man bør være for å spise her. Eller arbeide her, for den saks skyld. Mucho mucho loco. Jeg skal vise deg hvor du kan legge tingene dine.» De sparket seg vei gjennom dekket av siste ukes aviser og bort til det slitte gamle kontorskapet. «Her er skapet ditt. Det kan ikke låses. Ikke la uniformen din henge her om natta, for da vil den bli stjålet, Gud vet hvorfor. Ledelsen går amok hvis du mister baseballua. De drukner deg med ansiktet ned i en kjele med kruttsterk grillsaus ...»

Ian lo, en hjertelig, litt anstrengt snøfting, og Emma sukket og snudde seg mot spisebordet, som fremdeles var dekket av skitne tallerkener etter kvelden før. «Lunsjpausen varer i tjue minutter og du kan spise hva du vil fra menyen bortsett fra kjempereker, som jeg antar er et hell i uhellet. For hvis du setter pris på livet, må du ikke røre kjemperekene. Det er som å spille russisk rulett, en av seks tar livet av deg.» Hun begynte å rydde av bordet.

«Se her, la meg ...» sa Ian og løftet forsiktig opp en grisete tallerken med fingertuppene. Ny gutt – fremdeles prippet, tenkte Emma mens hun studerte ham. Han hadde et stort, vennlig, åpent ansikt under de løse stråfargede krøllene, glatte, rødmussede kinn og en munn som var avslappet åpen. Ikke akkurat pen, men, ja – robust. Av en eller an-

nen grunn, som ikke bare var elskverdig, fikk ansiktet hans henne til å tenke på traktorer.

Plutselig møttes øynene deres og hun plumpet ut med: «Du, Ian, hva førte deg inn på den meksikanske sti?»

«Nja, du vet. Må jo betale husleia.»

«Og det er ikke noe annet du kan gjøre? Du kan ikke være vikar eller bo sammen med foreldrene dine eller noe sånt?»

«Jeg må bo i London, jeg må ha fleksibel arbeidstid ...»

«Hvorfor det, hva er skråstreken din?»

«Min hva for noe?»

«Skråstreken din. Alle som jobber her, har en skråstrek. Kelner-skråstrek-kunstner, kelner-skråstrek-skuespiller. Bartenderen Paddy påstår at han er modell, men jeg må innrømme at jeg har mine tvil.»

«Njææææ,» sa Ian med noe hun oppfattet som en dialekt nordfra, «jeg må visst si komiker!» Han gliste og vred hendene ut til hver side av ansiktet og ristet dem avvergende.

«Akkurat. Ja, vi liker jo alle å le. Er du standupkomiker, da, eller?»

«I hovedsak standup, ja. Hva med deg?»

«Meg?»

«Skråstreken din? Hva gjør du ellers?»

Hun vurderte å si «dramatiker», men etter tre måneder sved ydmykelsen ved å spille Emily Dickinson for tom sal. Hun kunne like gjerne ha sagt «astronaut» som «dramatiker», det var omtrent like sant. «Eh, jeg gjør dette ...» Hun pillet skorpa av den harde osten på en gammel burrito. «Det er dette jeg driver med.»

«Og liker du det?»

«Liker det? Jeg elsker det! Jeg er jo ikke laget av stein, akkurat.» Hun tørket av den daggamle ketchupen med en brukt serviett, og gikk mot døra. «Jeg skal vise deg hvor toalettet er. Ståsett deg ...»

Siden jeg begynte på dette brevet har jeg drunnet (drinket? dranket?) to øl til og er derfor klar til å fortelle dette. Da begynner jeg. Em, vi har kjent

hverandre i fem eller seks år nå, men ordentlig i to av dem, ja, som «venner», og det er jo ikke så lenge, men jeg tror jeg kjenner deg litt og jeg tror jeg vet hva problemet ditt er. Og husk at jeg fikk ubetydelige 2,2 i sosialantropologi, så jeg vet hva jeg snakker om. Hvis du ikke vil høre teorien min, kan du bare slutte å lese nå.

Bra. Her kommer det. Jeg tror du er redd for å være lykkelig, Emma. Jeg tror du tror at livet bør være grått og trist og surt og at du bør hate jobben din, hate hjemmet ditt, ikke ha fremgang eller penger eller for Guds skyld ikke ha en kjæreste (og en rask liten betrolighet her bare – den derre selvedrakkingsgreia di om at du ikke er pen, begynner å bli temmelig kjedelig, skal jeg si deg). Jeg skal til og med ta den enda lenger ut og si at jeg faktisk tror du liker å bli skuffet og ikke gjøre så godt du kan, fordi det er lettere, ikke sant? Å mislykkes og å være ulykkelig er lettere fordi du kan spøke det bort. Plager det deg? Skal jeg vedde på. Ja ja, dette er bare starten.

Em, jeg synes det er forferdelig å tenke på at du sitter i den fryktelige leiligheten med disse merkelige luktene og lydene og lyspærene over hodet ditt eller inne på det vaskeriet, og det er dessuten ingen grunn til at du i våre dager skal bruke et vaskeri, det er ikke noe kult eller politisk ved et vaskeri det er bare deprimerende. Jeg vet ikke, Em, du er ung, du er praktisk talt et geni, og likevel spanderer du på deg en klesvask når du skal ha det moro. Ja, jeg synes du fortjener mer enn som så. Du er intelligent og morsom og snill (altfor snill spør du meg) og den aller dyktigste personen jeg vet om. Og (nå drikker jeg mer øl, altså – og puster dypt) dessuten er du en Svært Attraktiv Kvinne. Og (mer øl) ja jeg mener virkelig «sexy» også, selv om jeg blir litt dårlig når jeg skriver det. Vel, jeg skal ikke utdype det for det er jo politisk ukorrekt å kalle noen «sexy» fordi det er SANT. Du er helt uimotstæelig, ditt bespetre, og skulle jeg ha gitt deg bare én eneste gave i løpet av livet, måtte det blitt dette. Selvtillit. Det måtte blitt Selvtillitens gave. Enten det eller et duftlys.

Ut fra brevene dine å dømme og etter at jeg så deg etter den teaterforestillingen vet jeg at du føler deg litt bortkommen akkurat nå og lurert på hva du skal gjøre med livet ditt, litt sånn uten styring og uten årer og

uten mål men det er helt i orden det er helt greit for det er meningen at vi skal ha det sånn når vi er 24. Hele vår generasjon har det faktisk sånn. Jeg har lest en artikkel om dette, det er fordi vi aldri har vært i krigen eller fordi vi har sett for mye på TV eller noe sånt. De eneste folka som har årer og styring og mål er drepende kjedelige og firkantede og karrierejegere som den fordømte Tilly Killick eller Callum O'Neill og de reparerte datamaskinene hans. Jeg har overhodet ingen generalplan jeg vet at du tror alt er klappet og klart for meg men det er ikke det jeg er også bekymret jeg er bare ikke bekymret for trygd og bostøtte og hvordan det går med Labour-partiet og hvor jeg vil være om tjue år og hvordan Mandela tilpasser seg friheten.

Nå er det tid for en pustepause til før neste avsnitt for jeg har bare så vidt begynt. Dette brevet bygger seg opp mot et klimaks som vil forandre livet vårt. Jeg lurer på om du er klar.

Ian Whitehead gled inn i standupnummeret sitt et sted mellom personaltoalettet og kjøkkenet.

«Har du vært på et sånt supermarked, vel, der du handler og står i en kø foran en sånn kasse der du bare får kjøpt seks varer om gangen, og så står det en gammel dame foran deg, og hun har, ja, *sju* varer? Og du står der og teller dem, og du er, ja, sååååå forbanna ...»

«Ay, caramba,» mumlet Emma lavt før hun sparket opp svingdøra til kjøkkenet og ble møtt av en vegg av varm luft som stakk i øynene, besk og fylt med jalapeño-pepper og varmt blekemiddel. Housemusikk dundret fra den medtatte kassettpilleren mens en somalier, en algerier og en brasilianer vred av lokk på hvite plastbokser.

«God morgen, Benoit, Kemal. Hei, Jesus,» hilste Emma muntert, og de smilte og nikket muntert tilbake. Emma og Ian gikk bort til en oppslagstavle der hun gjorde oppmerksom på en tegning som viste hva man måtte gjøre hvis noen fikk kvelningsfølelser av maten, «som de jo kan få». Ved siden av hang det et stort ark, som var slitt i hjørnene, med et kart over grensen mellom Texas og Mexico. Emma trommet med fingeren på kartet.

«Dette ser kanskje ut som et skattekart? Ja ja, men du må ikke få noen forhåpninger, for det er bare menyen. Dårlig med gull her, com-padre, bare 48 punkter, alle sammen permutasjoner av de fem hoved-gruppene av Tex-Mex-mat – oppskåret kjøtt og bønner, ost, kylling og guacamole.» Hun lot fingeren gli tvers over kartet. «Så hvis vi drar fra øst til vest, har vi kylling og bønner under ost, ost oppå kylling under guacamole, guacamole oppå kjøtt oppå kylling under ost ...»

«Akkurat, skjønner ...»

«... og nå og da, sånn for moro skyld, slenger vi litt ris eller rå løk inni, men det som er mest spennende, er hva du putter dette inn i. Om det er laget av hvete eller mais.»

«Hvete eller mais, akkurat ...»

«Taco er mais, burritos er hvete. Hvis det går i oppløsning og du brenner hånden, er det tacos, hvis det brettes rundt og det renner rødt fett nedover armen, er det en burrito. Her er det en ...» Hun dro en myk pannekake ut av en pakke på femti og veivet med den som om det var en våt vaskeklut. «Dette er en burrito. Fyller du den, frityrsteker den, lar osten smelte på den, er det en enchilada. En tortilla som er fylt, er en taco, og en burrito som du fyller selv, er en fajita.»

«Hva er en tostada da?»

«Det kommer vi tilbake til. Du må ikke løpe før du kan gå, vet du. Fajitas lages på sånne rødglødende jernfat.» Hun løftet opp en rillete jernplate spekket av fett som så ut som den kom rett fra smeden. «Forsiktig med disse her, du aner ikke hvor mange ganger vi har måttet skrelle en kunde av en sånn en. De gir ikke akkurat tips etterpå.» Ian stirret på henne nå og gliste fåret. Hun rettet oppmerksomheten mot bøtta ved føttene sine. «Denne hvite greia her er sur fløte, bortsett fra at den ikke er sur, og det ikke er fløte, bare en slags hydrert fett, tror jeg. Det er det som blir igjen etter at de har laget bensin. Praktisk hvis du mister skohælen, men bortsett fra det ...»

«Jeg har et spørsmål.»

«Fyr løs.»

«Har du planer etter jobb?»

Benoit, Jesus og Kemal tok en pause i det de holdt på med mens Emma rettet på ansiktet og lo. «Du sløser ikke bort tiden, du, Ian?»

Han hadde tatt av seg capsen nå og snurret den rundt med hånden som en teatralisk beiler. «Ikke på date eller noe sånt, du har sikkert kjæreste fra før av!» Det gikk et øyeblikk mens han ventet på en reaksjon, men ansiktet til Emma var fremdeles urørlig. «Jeg tenkte bare at du kanskje var interessert i ...» og fortsatte med nasal stemme, «min unike komediestil, på en måte. Jeg skal gjøre en ...» fingre som laget anførselstegn «... 'spillejobb' i kveld, på Klukkklatter på Frosk og Papegøye i Cockfosters.»

«Klukkklatter?»

«I Cockfosters. Det ligger i sone 3 som kan høres ut som det er på Mars, jeg vet det, på en søndagskveld, men skulle jeg være skikkelig dårlig, er det andre komikere der som er i toppsjiktet. Ronny Butcher, Steve Sheldon, Kamikaze-tvillingene ...» Mens han snakket skjønnte Emma hvor han egentlig kom fra, han hadde en antydning av trivelig sørvestengelsk dialekt, som ikke var blitt slipt helt av i byen, og nok en gang tenkte hun på traktorer. «Jeg skal fremføre en helt ny greie i kveld, om forskjellene mellom mann og kvinne ...»

Det var ingen tvil, han hadde bedt henne på date. Hun burde absolutt bli med. Det skjedde ikke akkurat så veldig ofte, og hva var egentlig det verste som kunne skje?

«Og maten er heller ikke så verst der. Bare de vanlige tingene, burgere, vårruller, pommestruer ...»

«Det høres fortryllende ut, Ian, pommestruer'en og alt sammen, men jeg kan dessverre ikke i kveld.»

«Er det sant?»

«Aftenandakt klokka sju.»

«Nei, vet du hva!»

«Det er et hyggelig tilbud, men jeg er helt gåen etter en vakt her.

Jeg liker å gå rett hjem, trøstespise, gråte. Så jeg er redd jeg må droppe det der.»

«En annen gang da? Jeg skal spille Bøyd Banan på Katteglis i Balham på fredag ...»

Over skulderen hans kunne Emma se at kokkene iakttok dem, Benoit lo med hånden for munnen. «En annen gang, kanskje,» sa hun vennlig, men bestemt, og prøvde deretter å snakke om noe annet.

«Og så var det denne ...» Hun dultet tåa borti en bøtte. «Dette her er salsa. Prøv å ikke få det på huden. Det svir.»

Saken er, Em, løp akkurat tilbake til hostelet i regnværet – regnet er varmt her, til og med veldig varmt av og til, ikke som regnet i London – jeg var som sagt ganske full og jeg tenkte så mye på deg og tenkte at det er synd Em ikke er her og ser dette, opplever dette, og jeg fikk en sann åpenbaring og det er denne.

Du burde vært her sammen med meg. I India.

Og her er ideen min, og det kan hende den er sinnssyk, men jeg skal sende dette brevet før jeg ombestemmer meg. Følg følgende enkle bruksanvisning:

1 – Si opp den bedritne jobben med en gang. De får finne en annen som kan smelte ost på tortilla-chipsen til 2,20 i timen. Legg en flaske tequila i veska og kom deg ut derfra. Tenk hvordan det vil føles, Em. Gå nå. Bare gjør det.

2 – Jeg synes også du skal komme deg ut av den leiligheten. Tilly får deg, forlanger så mye penger for et rom uten vindu. Det er ikke et kott, det er en eske, og du burde komme deg ut derfra og la noen andre skylle de digre grå BH-ene for henne. Når jeg kommer tilbake til den såkalte virkelige verden, skal jeg kjøpe meg en leilighet siden jeg jo er et sånt overprivilegert kapitalistubyre og du vil alltid være velkommen til å bo hos meg en stund, eller fast hvis du vil det, for jeg synes vi har kommet godt overens, synes ikke du? Som, ja, ROMKAMERATER. Så fremt du ikke er seksuelt tiltrukket av meg, da, ha ha. Hvis det skulle skje, kan jeg låse deg inne på rommet ditt om natta. Ja ja, så var det det store punktet ...

3 – Så snart du har lest dette, må du gå til det der reisebyrået for studenter i Tottenham Court Road og bestille en ÅPEN RETURBILLETT til Delhi slik at du ankommer så nær opp mot 1. august som mulig, om cirka to uker, som er bursdagen min i fall du har glemt det. Natta før må du ta et tog til Agra og ta inn på et billig motell. Stå opp tidlig neste morgen og dra til Taj Mahal. Du har kanskje hørt om den, en stor hvit bygning som har fått navnet etter den indiske restauranten i Lothian Road. Se deg litt rundt og nøyaktig klokka tolv på formiddagen stiller du deg rett under kuppelen med en rød rose i den ene hånden og et eksemplar av Nicholas Nickleby i den andre og så møtes vi der, Em. Jeg skal ha en hvit rose i hånden og et eksemplar av Howards End og skal kaste dette i hodet på deg når jeg ser deg.

Er ikke dette den mest fantastiske planen du har hørt om noen gang?

Å, så typisk Dexter, sier du, har han ikke glemt noe? Penger! Flybilletter vokser ikke på trær og hva med forsikring og arbeidsmoral etc. etc. Ingenting å bekymre seg for, jeg betaler. Ja, jeg betaler. Jeg skal telegrafere penger til deg slik at du kan kjøpe flybilletten (jeg har alltid drømt om å telegrafere penger) og jeg skal betale for alt mens du er her og det høres sikkert snobbete ut men det er ikke det for det er så JÆVLA BILLIG her. Vi kan være her i månedsvís, Em, du og jeg, dra til Kerala eller til Thailand. Vi kan gå på fullmånefest – tenk deg å være våken hele natta for MORO skyld og ikke fordi du er bekymret for fremtiden. (Husker du da vi var våkne hele natta etter eksamensfesten, Em? Ja ja. Livet går videre.)

Du kan forandre alt ved hjelp av tre hundre pund av en annen persons penger, og det er ingen grunn til bekymring for jeg har faktisk penger jeg ikke har tjent selv, og du jobber så mye uten å ha penger, det er virkelig sosialisme i praksis, hva? Og hvis du har veldig lyst kan du betale meg tilbake når du er blitt en berømt dramatiker, eller når poesipengene eller noe sånt strømmer inn. Dessuten er det bare tre måneder det er snakk om. Jeg må tilbake i løpet av høsten uansett. Mamma har som du vet ikke vært frisk. Hun sier at operasjonen var vellykket og kanskje den var det eller kanskje hun ikke vil at jeg skal bekymre meg. Uansett må jeg jo hjem en gang. (Moren min har forresten en teori om oss to, og jeg skal fortelle

deg hva den går ut på hvis du kommer til Taj Mahal, men bare hvis vi møtes der.)

På veggen foran meg henger det en sånn enorm kneler-greie og han ser på meg som om han har lyst til å be meg om å holde munn så jeg skal det. Det har sluttet å regne, og jeg skal på bar og møte noen nye venner, tre kvinnelige medisinstudenter fra Amsterdam og det sier alt du trenger å vite. Men på veien dit skal jeg finne en postkasse og sende dette brevet før jeg ombestemmer meg. Ikke fordi jeg synes det er en dårlig idé at du kommer hit – det er ikke det, det er en glitrende idé og du må komme – men fordi jeg kanskje har sagt for mye. Beklager hvis du blir opprørt av dette. Det viktigste er at jeg tenker mye på deg, det er bare det. Dex og Em, Em og Dex. Du må bare si at jeg er sentimental, men av alle jeg kjenner er du den personen jeg aller helst vil skal få dysenteri.

Taj Mahal, 1. august, kl. 12.

Jeg skal finne deg!

Din

D

... og så strakte han på seg og klødde seg i hodet, tømte resten av ølen, tok brevarkene, samlet dem og la bunken høytidelig foran seg. Han ristet krampen ut av hånden, elleve sider skrevet i stor fart, hadde ikke skrevet så mye siden eksamen. Han strakte armene tilfreds over hodet og tenkte: Dette er ikke et brev, det er en gave.

Han lot føttene gli inn i sandalene, sto der og svaie litt og stålsatte seg for å gå i fellesdusjen. Han var blitt veldig brun, det hadde vært hans store prosjekt de siste to årene, å få en brunfarge som trengte seg dypt inn i huden som et gjerde smurt inn med tjæreolje. Håret var barbert veldig kort av en gatebarberer, og han hadde dessuten gått litt ned i vekt, men innerst inne likte han denne forandringen: å være heroisk mager, som om han nettopp var blitt reddet ut av jungelen. For å fullføre imaget hadde han skaffet seg en beskjeden tatovering

på ankelen, en uforpliktende yin-og-yang som han antagelig kom til å angre på når han kom hjem til London. Men det var greit. I London ville han være nødt til å ha på seg sokker.

Han ble edru av å dusje, vendte tilbake til det knøttlille rommet og gravde dypt nedi ryggsekken for å finne noe å ha på seg sammen med de nederlandske medisinstudentene, luktet på hvert plagg til de lå i en fuktig, stinkende haug på det slitte bastteppet. Han bestemte seg for det minst ubehagelige plagget, en klassisk amerikansk, kortermet skjorte, og dro på seg en olabukse som var klippet over midt på leggen, uten å ta på seg underbukser først, så derfor følte han seg vågal og dumdristig. Som en eventyrer, en pioner.

Og så oppdaget han brevet. Seks blå ark som var tettskrevet på begge sider. Han stirret på brevet, som om en ubuden gjest hadde lagt det der, og kjente samtidig med den friske og edru følelsen et stikk av tvil. Han tok brevet forsiktig opp, så over en tilfeldig side, vendte straks øynene bort og snurpet munnen. Alle disse store bokstavene og utropstegnene og forferdelige morsomhetene. Han hadde sagt hun var «sexy», han hadde brukt ordet «betrolighet» som ikke var noe ordentlig ord engang. Han hørtes ut som en poesideklamerende sjetteklassing, ikke en pioner, en eventyrer med barbert hode og tatovering og ingen underbukser under olabuksa. *Jeg skal finne deg, jeg har tenkt på deg, Dex og Em, Em og Dex* – hva var det han tenkte på? Det som hadde virket inntrengende og rørende for en time siden, var nå bare søtladent og taktløst og kanskje til og med svikefullt; det hadde ikke hengt noen kneler der på veggen, han hadde heller ikke hørt på samlekassetten hennes som han skrev i brevet, hadde jo mistet kassettpilleren i Goa. Brevet kom til å forandre alt, og var ikke ting bra nok som de var? Ville han virkelig at Emma skulle komme til India, le av tatoveringen hans, komme med sine intelligente kommentarer? Måtte han kysse henne på flyplassen? Måtte de ligge i samme seng? Ville han virkelig være sammen med henne så mye?

Ja, bestemte han seg for, han ville det. For til tross for den åpenbare idiotien kjente han en ærlig hengivenhet, mer enn hengivenhet, over

det han hadde skrevet, og han kom absolutt til å sende brevet i kveld. Hvis hun overreagerte, kunne han alltså si at han var full. Dét var i hvert fall sant.

Han la brevet i en konvolutt uten mer nøling og stappet det inn i eksemplaret av *Howards End*, ved siden av den håndskrevne dedikasjonen fra Emma. Så bega han seg av sted til baren for å møte sine nye nederlandske venner.

Like etter ni den kvelden forlot Dexter baren sammen med Renee van Houten, en apotekerlærling fra Rotterdam med utvasket henna på hendene, en krukke med temazepam i lomma og en dårlig utført tatovering av Hakke Hakkespett nederst på korsryggen. Han la merke til at fuglen sendte ham vellystige blikk da han snublet ut døra.

I iveren etter å komme seg ut skumpet Dexter og den nye venninnen hans borti Heidi Schindler, en 23 år gammel kjemiingeniørstudent fra Köln. Heidi bannet, men på tysk, og så pass lavt at de ikke kunne høre henne. Hun bante seg vei gjennom den overfylte baren, ristet av seg en gedigen ryggsekk og så seg om etter et sted å slenge seg ned. Heidi var rød og rund i ansiktet, som en haug med sirkler som overlappet hverandre, en virkning som ble poengtert ytterligere av de runde brillene, som dugget i den varme, lumre baren. Hun var i dårlig humør, oppsvulmet av Diocalm-tabletter og forbannet på venninnene som hele tiden lot henne i stikken, så hun kastet seg bakover på en slitt rottingsofa og sugde i seg hele elendigheten på en gang. Hun tok av seg de duggete brillene, pusset dem med nederste kant av T-skjorta, rettet seg opp i sofaen og kjente at noe hardt stakk henne i hofta. Hun bannet lavt igjen.

Et eksemplar av *Howards End* lå innimellom de slitte putene, med et brev stukket inn mellom de første boksidene. Selv om det jo var ment å skulle leses av noen andre, kjente hun et automatisk gys av forventning da hun så den røde og hvite borden på luftpostkonvoluttene. Hun rev den opp, leste hele brevet, og så leste hun det en gang til.

Heidi var ikke særlig god i engelsk, og det var ikke alle ord hun kjente – «betrolighet», for eksempel, men hun skjønnte nok til at dette måtte være et ganske viktig brev, et sånt brev hun selv skulle ønske hun fikk en dag. Ikke akkurat et kjærlighetsbrev, men nesten. Hun så for seg at denne Em-jenta leste det, og leste det igjen, opprørt, men også litt glad, og hun så for seg at hun reagerte fysisk på det, at hun kom seg ut av den fæle leiligheten og sluttet i den jævlige jobben for å gjøre noe annet med livet. Heidi så for seg Emma Morley, som lignet litt på henne selv, vente i Taj Mahal idet en kjekk, blond mann dukket opp. Hun så for seg et kyss, og da kjente Heidi at hun ble litt gladere. Hun bestemte seg for at Emma Morley måtte få dette brevet uansett hva som skjedde.

Men det sto ikke noen adresse på konvolutten og ingen returadresse heller. Hun skummet brevkene etter spor, navnet på restauranten Emma jobbet i, for eksempel, men hun fant ingenting. Hun bestemte seg for å spørre i resepsjonen på hostelet på den andre siden av gata. Mer kunne hun tross alt ikke gjøre.

Heidi Schindler er Heidi Klauss nå. Hun er 41 og bor i en forstad utenfor Frankfurt sammen med ektemann og fire barn, og er passe lykkelig, opplagt lykkeligere enn hun trodde hun kom til å bli da hun var 23. Paperback-utgaven av *Howards End* står fremdeles i hylla inne på gjesterommet, glemt og ulest, med brevet stukket pent inn like innenfor omslaget, ved siden av en dedikasjon skrevet med liten, sirlig håndskrift:

*Kjære Dexter, en stor roman til din store reise. God tur og kom trygt hjem
UTEN TATOVERINGER. Oppfør deg fint, eller så fint som du kan. Jeg
kommer faen meg til å savne deg.*

*Vennlig hilsen din gode venninne Emma Morley, Clapton, London,
april 1990.*